



Nina, Sveta și Tania
(Citiți în pag. 3: Cele mai frumoase „exponate“)

Foto : S. Steiner

Veac nou

ORGAN AL CONSILIULUI GENERAL A.R.L.U.S.

Bun găsit,
Luceafăr de seară!

Biblioteca Centrală
Regională
Hunedoara-Beva

Cîteva lovituri
de cazma și civilizația
a îmbătrînit
cu milenii...

O COROANĂ SE ROSTOGOLEȘTE...

Cîmpia
ne-a dat
inteligența ?

Interviu
cu Pele

Ascensiune
pe Fuji Yama

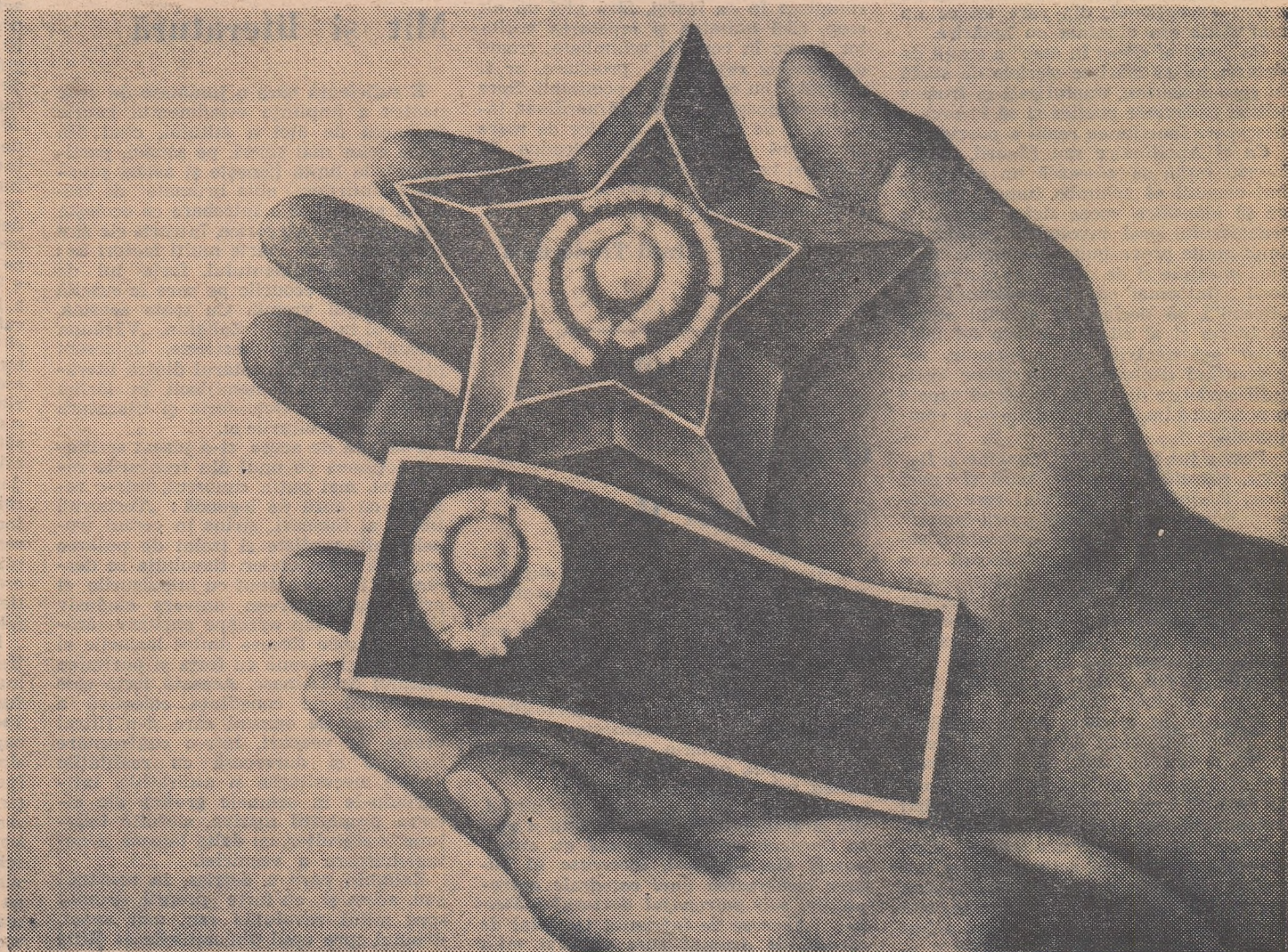
ANUL XXIII

43

(1180)

27 octomb. 1967

12 pagini, 1 leu



Fanionul cu stema U. R. S. S. și steagul Uniunii Sovietice depuse de stația „Venus-4“
pe planeta cu același nume

Foto : B. Barașev

SENSUL CREAȚIEI

Maiakovski, combatant
al avangardei poetice

Maiakovski, prețind rolul activ al cunoașterii în domeniul artei, a fost și a rămas un combatant al avangardei literare, luptând să-și impună, pas cu pas, programul poetic. El și-a dat foarte bine seama că nu este de ajuns să fotografiezi o mare epocă pentru a se naște o mare literatură și că nu prin declarații stereotipe împotriva mașina-

rați ai revoluției), avea nevoie, pe lângă un vocabular plin de surprize, de un plan de atac insolit, și deci de noi forme de expresie.

Și nu în virtutea „legii termidoriene a revoluției”, nu din pricina „setei nepotolite de distrugere a vechii culturi”, ci din pricina unei acțiuni de ecarisaj, absolut necesară poeziei revoluționare,



G. Egoșin :

MAIAKOVSKI (U.I.E.)

țiilor burgheziei și a războiului se poate ajunge la eliberarea spiritului uman.

Pentru el lexul cultural, cu enorma lui pondere revoluționară, însemna suma tuturor operelor cu un conținut latent excepțional, din care tot ce nu mai viază era eliminat cu hotărâre.

Ca „poet al clasei în atac” a simțit de datoria lui să sfârșe siciele de sticlă în care repauzau, mumificate și frumos gătite, cadavrele poetice și să încerce a descoperi funcțiunea reală a poeziei.

Ca și Apollinaire sau Eluard, Maiakovski luptă să găsească un nou limbaj capabil să schimbe lumea, încercând să identifice vocea străzii mute, a transferului oral involuntar poetic, să împrumute proverbului încarcerat sensuri multiple și de multe ori contradictorii (întocmai ca Lautréamont în „Poezii”), să declanșeze sunetul secret al literii și al silabei, în așa fel încât chiar aglomerările de majuscule, reprezentând denumirile diferitelor instituții sovietice din acea epocă, să capete o puternică încărcătură afectivă și emoțională.

Poezia lui Maiakovski, pasiune și flacăra, elevată fuziune de bard și poet liric, cuvânt al agitatorului care părăsește Edenul „capricioasei poezii-femeie” pentru vasterile auditorii, prezenta o serie de dificultăți și de complicații care repugnau unui afect simplist și unei mentalități lineare. Mai târziu când, așa cum se spunea despre Pușkin, a început și el să fie „stîlcit de antologii”, explorându-i-se superficial imagistica, i s-au atribuit virtuți discursive de care poezia lui e cu totul străină.

Poemele lui, al căror ax îl constituie un formidabil efort de spontaneitate și unde își dau întâlnire, sub aura romantică, fabulosul, fantasticul și grotescul au apărut, însă, într-un moment când necesitatea transformărilor fundamentale atinsese o mare acuitate și când oamenii simțeau, în activitatea lor cea mai intimă, nevoia de a adopta, pe plan social, o atitudine non-conformistă. Iată de ce „înțelegerea” poemelor lui a fost pînă la urmă înlesnită de existența acestui timp activ.

Această poezie care se împotriva unei ordini sociale și morale abjecte, năzuind să nimicească, prin orice mijloace elementele capabile încă să genereze egoismul și cupiditatea, (dușmani decla-

rilor care violența și sarcasmul nu puteau lipsi.

Scriind o poezie revoluționară, e de la sine înțeles că Maiakovski trebuia să arunce peste bord virtuozitatea care se complăce în ea însăși, fără nici un alt scop, căci imitarea și repetarea vechilor forme în condiții schimbate, create de victoria revoluției proletare, ar fi echivalat cu estropierea poemului. Spre mirarea noastră, acest extraordinar inventator de noi forme poetice de mare anvergură continuă să fie tradus în iambi și trohei, mai mult sau mai puțin scărițați, împrumutându-i-se fulgerului o haină de rigoare, pur formală.

Virgil Teodorescu

MEMORII

O seară
cu Andrei Belii

...Am hotărît să-i fac o vizită lui Andrei Belii, care locuia pe Sadovaia, lângă piața Kudrinskai.

Casa lui Belii mi s-a părut, în seara aceea, mohorâtă și neprimitoare; se simțea lipsa unor miini de gospodină.

Belii m-a primit cu amabilitate, așa fi tentat să spun chiar cu o amabilitate exagerată, cu o amabilitate teatrală. De altfel, totul mi-a părut exagerat la Belii: capul, gesturile, zîmbetul ce devenea, prin exagerare, o grimasă.

Mi-a spus că s-a întors, de curînd, din străinătate. Fusese în Elveția și apoi la Dornach unde, împreună cu antropozofii din alte țări, încercase să înfițeze construirea unei catedrale antropozofice, sub patronajul doctorului Steiner... Avusese de înfruntat tot felul de piedici în drumul spre casă și mi-a povestit în amănunt peregrinările lui. Cel mai mult avusese de suferit în Anglia, unde fusese bănuț de spionaj, arestat și întemnițat. După suferințe nesfîrșite reușise, însă, să iasă din închisoare

Relatările lui Belii erau pline de ne-

numărate întâmplări extraordinare, pe care le-am ascultat cu mare interes...

Temperamentul și pasiunea vădite în conversația de două ore a lui Belii, ritmul muzical al propozițiilor sale m-au ținut într-o stare de încordare neobișnuită, abătîndu-se asupra mea ca o furtună teribilă.

Am încercat să-i urmăresc gîndurile, încordîndu-mi toate resursele intelectuale și sufletești. Agitat, cu ochii puțin inflamați și strălucitori, Belii alerga dintr-un colț în celălalt al camerei, străduindu-se să mă convingă de ceva. Pletele îi filțiau ca o flăcără. Părea că va lua îndată foc și că toate crizele și catastrofele mondiale vor exploda chiar în clipa aceea, îngropîndu-mă pentru totdeauna sub sfîrșimăturile lor.

Începuse să mi se învîrtească capul și simțeam nevoia de aer. N-am mai rezistat și m-am ridicat. Nu știam ce să fac.

Belii și-a conștientat goana, m-a privit cu atenție și observîndu-mi, probabil, starea, mi-a spus foarte liniștit:

— Sînteți, desigur obosit de la drum și eu v-am amețit cu vorba, bucuros de o nouă cunoștință. Vă rog să mă iertați.

— O, nu, m-am grăbit să-i răspund, neștiind cum să scap mai repede de acolo. V-am ascultat cu foarte multă plăcere; mai ales, m-a interesat relatarea călătoriei dumneavoastră din Elveția spre casă. Cînd veți scrie o carte despre această călătorie s-o editați la „Alconost”. De altfel, ar trebui să scrieți o carte, sau chiar mai multe despre toate crizele, pentru „Alconost”. Dar cum aceste cărți n-au fost încă scrise, aș dori să public poemul dumneavoastră „Hristos a înviat”^{*)}, apărut în revistă Nu e prea mare și cred că voi reuși să-l tipăresc repede.

Belii a fost de acord și m-a rugat, chiar, să mă întorc a doua zi după poem; vroia să-l revadă, înainte de apariția în volum.

Intemeindu-mă pe primele impresii și ținînd seama de rezultatele practice ale vizitei mele la Belii, am ajuns la concluzia că meseria de editor era destul de grea. Dar oricum, lucrurile începuseră să meargă.

Curînd m-am împrietenit cu Andrei Belii și întîlnindu-ne adesea am învățat să-i deslușesc gîndurile ce străbăteau prin ritmul muzical al propozițiilor sale, prin mimica și gesticulația-i actoricească...

S. M. Alianski

^{*)} „Hristos a înviat” — poem închinat Revoluției din Octombrie, apărut în anul 1918.

VITRINA

Mit și literatură

E suficientă oare o jumătate de veac pentru a împlini evenimentul istoric în scoica de oțel a mitului, cînd din pana celor mai tineri, pe atunci, participanți la luptă țighește și astăzi suvoii amintirilor, abia brumate de trecerea anilor? E o întrebare ce ocolește răspunsurile categorice, întrucît ele sînt condiționate de foarte mulți factori ca: valoarea evenimentului, forța lui de combustie și ecurile pe care le suscită de-a lungul vremii. Cu toate acestea, romanul lui Serghei Zalighin, „Văgăuna sărată”^{*)}, pare să marcheze, îndeosebi prin valoarea lui, hotarul dintre literatura împlîntată nemijlocit în țărîna Revoluției din Octombrie și literatura inspirată de miturile ei.

Poate că de aceea și-a plasat scriitorul acțiunea pe unul din fronturile revoluției, mai puțin cunoscut, într-o regiune cu aură de legendă: „Teritoriul liber” al Siberiei, strîns în cercul trupelor alb-gardiste și izolat de puterea centrală a sovietelor. Revoluția se desfășoară în acest ținut cu impulsurile ei primordiale într-un univers exclusiv țărănesc — sau aproape exclusiv țărănesc — unde fiecare dintre lozincile ei vibrează și răsună cu forța și puritatea oțelului de Damasc. Această forță este alimentată de conștiința colectivă a unei mase de oameni care și-a filtrat vreme de veacuri, într-o confruntare continuă și dureroasă cu realitățile diurne, necesitățile și aspirațiile, întipărirîndu-le în semnele grafice ale cititorva propoziții masive, șlefuite îndelung și stăruitor, cu dalta tăioasă și neîngăduitoare a veșniciei.

Zalighin pare a defrișa, în romanul său, acum și cu forțe proprii, drumul spre mitul revoluției sau, mai exact, drumul spre unul din miturile ei. Rînd pe rînd, el înlătură, sau subsumează, pe parcursul expediției sale un șir întreg de fenomene revoluționare unuia

^{*)} S. Zalighin „Văgăuna sărată”
Revista „Novii Mir”, numerele 4,5,6, — 1967.

cartea



ce i se pare esențial și cu o mare forță de expansiune. E sentimentul încă nesclar pentru Dovgal, unul din eroii romanului, cristalizat într-o expresie abruptă, pe care acesta îl resimte cu o intensitate, evident mai mult sensorială decît rațională, după o furtunoasă și hotărîtoare adunare de partid: „Ideea a pășit înainte puterii”. Pentru autorul romanului, și nu numai pentru el, acesta este motivul principal al acțiunii revoluționare, sensul fundamental al revoluției și, peste ani, mitul ei strălucitor, în stare să lumineze încă multă vreme și de aici înainte tendințele dezvoltării umane. Țesătura complicată a evenimentelor militare, sociale și politice, dar mai ales destinul oamenilor ce participă la revoluție, gravitează în jurul acestei idei. Iar în tabăra revoluției, personalitățile ei remarcabile se cristalizează, sub un semn sau altul, apărînd sau respingînd această idee, în activitatea practică de fiecare zi. Meșceriakov și Brusenkov, eroii principali ai romanului, amîndoi devotați fără de margini revoluției, se înfruntă pe acest teren. Se înțelege că ambii, fii de țărani și țărani ei înșiși pînă în măduva oaselor, n-au pășit pe drumurile revoluției cu înțelegerea sau neînțelegerea rațională a valorii acestei idei. Ei sînt plămădiți de revoluție, ei reprezintă rezultanta umană a revoluției, rezultanta ei firească, naturală și aici se află izbînda cea mai de preț a autorului. În atitudinile lui Meșceriakov și Brusenkov răsună, fără voia lor, dar cu o nestăpînită forță, ecurile comandamentelor principale ale revoluției. Meșceriakov acționează în toate împrejurările în spiritul ideilor revoluției, în spiritul lor cel mai profund, cu o forță telurică de veșnic „partizan”, chiar atunci cînd se află în fruntea unei armate destul de numeroase și, relativ, bine organizate. Brusenkov își subordonează activitatea „puterii constituite” sau, mai precis, puterii pe cale de a se constitui. El este grăbit să statueze formulele legitimate, să creeze „puterea sovietică”, definitiv încheșată, chiar înainte de a lua contact cu guvernul revoluționar de la Moscova. Meșceriakov e torturat de spiritul viu al luptei și de imensele îndatoriri ce decurg din înțelegerea înaltă a acestui spirit. Fiecare bătălie armată și fiecare întîmplare mărunță declanșează în conștiința lui resortul acestui spirit. Aparent, și pentru cei ce se lasă înșelați de aparențe, cum e Taisa Cernenko, pentru care revoluția a fost și este mai înainte de orice literatură, Brusenkov apare drept marele ei apărător. În realitate, Meșceriakov nu e numai apărătorul spiritului ei, esenței ei, ci și realizatorul ei. Meșceriakov atrage cu o forță magnetică tocmai prin atitudinea lui, nu numai pe sătenii din „Văgăuna sărată”, unde se află de mai multă vreme comandamentul trupelor sale, ci și pe cei din comunele și regiunile mai îndepărtate. El este de fapt cel care realizează unitatea necesară acțiunii în „Ținutul eliberat”, pentru că el creează și cultivă spontan forța de atracție a revoluției spre care gravitează, la fel de spontan, masele țărănești.

Pornind de la mit spre eposul revoluției, Zalighin stilizează evenimentele, mai ales prin intermediul unui limbaj funcțional, ce întrefine permanent o atmosferă legendară. Personajele sale capătă consistență în măsura în care sînt mai apropiate de centrul supraîncălzit al mitului, iar această consistență este mai puțin caracteriologică și mai mult ideatică. Brusenkov, Meșceriakov, Petrovici sau Dovgal nu sînt niște scheme, dar singele care circula prin vinele lor e de o compoziție specială, ca în orice bun roman istoric. Așa cum era și firesc, plecîndu-și urechea spre scoica de oțel în care răsună mitul Revoluției din Octombrie, autorul a aflat, ca în orice mit autentic, rezonanțe prelungite spre epoca noastră și probabil spre timpuri încă și mai îndepărtate.

P. Granea

MERIDIANE SOVIETICE

O pasăre-fenix
care se cheamă Minsk

Sint doar câteva săptămâni de când ascultăm la Minsk, în capitala Bielorusiei sovietice, glasul viril, încărcat de emoție stăpînită, al gazetarului talentat pe care pădurea partizanilor l-a cunoscut, în anii războiului antihitlerist, sub numele de Svetlov. Interlocutorul meu știa să creeze în juru-i o atmosferă caldă, de comunicare intimă și simplă. Privirea sa oglindea parcă seninul unor meleaguri natale, de ape și lacuri fără număr, verzui-albastre. O singură dată am văzut în această privire un nor greu de tristețe: în clipa când povestirea despre „bătălia șinelor” — dinamitarea trenurilor militare naziste — a readus în mijlocul nostru imaginea prietenului său căzut în luptă. „Oleg Sergheevici Biciok, cum îl chema, a fost dintre aceia despre care balada bielorusă spune: soarta i-a hărăzit să rămînă veșnic tînăr!”... Am vrut să-i răspund atunci gazdei mele că la impresionantul Muzeu al războiului pentru apărarea patriei din Minsk privind fotografiile din secția războiului de partizani, i-am putut recunoaște propriul chip în lumina veșnic tînără a frunții lui Svetlov...

★

Sub semnul neînfrînteii, inepuizabilei tinereți mi-a apărut de altfel întreg orașul Minsk. Abia împlinise 900 de ani! Istoria Minskului și-a început plătirea eternă pe apele unui riu modest. Micul Sviloci, care curge astăzi între maluri de beton, unea odinioară străvechea așezare care străjuia pămînturile Poloșkului cu înfloritoare tîrguri negustorești, în vestita rețea de navigație cunoscută sub numele de „calea de la Vikingi la Greci”. În cursul unei vieți zbuciumate, Minskul, cunoscut pentru energia sa încă din 1812, a fost distrus și apoi reconstruit de șapte ori. Dar cea mai miraculoasă renaștere a acestui oraș-fenix al veșniciei reînnoiri — este avîntul capitalei bielorusă după ce, la 3 iulie 1944, a fost eliberată de sub ocupația hitleristă.

Despre șantierele, arhitectura și urbanistica Minskului mi-a vorbit vicepreședintele Sovietului orașenesc, Levko. Pe cînd conversația edilului bielorus ne purta, prin atractive comparații, pe magistralele marilor orașe ale Europei, Americii, Extremului Orient — gîndul meu rămăsese la imaginea vechiului Minsk provincial, țarist. Așa îmi apăruse acea imagine, — prăfuită, searbădă, de un plictis ucigător — din tablourile de epocă privite cu puțin timp înainte la Galeria de Arte Plastice. Din fotografiile văzute la Casa-muzeu a primului Congres al P.M.S.D.R., ținut la Minsk în 1898, m-a izbit mizeria sălbatică, neomenească a cartierelor muncitorești...

Acum aproape 50 de ani, la numai câteva ore după salvele „Aurorei”, îndată după Petrograd, se proclama și la Minsk puterea muncitorilor și țărănilor. În ianuarie 1919, Minskul devenea capitala Bielorusiei sovietice. În ajunul războiului Minskul ajunsese un important centru industrial și un oraș universitar. Așa l-au găsit evenimentele din iunie 1941...

În cei trei ani de ocupație nazistă Minskul a trecut prin încercări de neimaginat. Ruinele a mii de case se întindeau pe kilometri de pămînt părăgînit, năpădit de buruieni. Din Minsk, spunea evocator vicepreședintele Levko, nu mai rămăsese decît cimitirul vechiului oraș. Părea că un cutremur îngrozitor zguduise totul trei ani la rînd... Nu exista lumină, nu exista căldură, nu era apă. Orașul era distrus și ars în proporție de 83 la sută. Nu mai avea decît 80 000 de locuitori, față de un sfert de milion, înainte de război. „Ce era de făcut, să-l părăsim? Nu, am hotărît să-l refacem din propria-i ruină...” Capitala Bielorusiei sovietice a fost complet reconstruită. Orașul reinviat are astăzi aproape 700 000 de locuitori.

Nimic, parcă, în Minskul vîoi, cu străzile pline de un tineret atrăgător, cu femei elegante, în Minskul care se mîndrește cu verdeața sa și cu proiectul său de a înmulți apele riului Sviloci, în Minskul marilor expoziții de automobile M.A.Z. și BELAZ, de ceasuri extraplate bielorusă sau de artă culinară a cartofului, în Minskul academic și artistic, al splendidelor cîntece ale coralei lui Șirma — nimic parcă nu mai vorbește despre jertfele dureroase ale războiului.

Dar vîntul lin, care încrețește apele verzei ale „Mării Minskului” și unda modestului Sviloci, înalță sub obeliscul din Piața Victoriei flacăra mereu vie a amintirii.

Florin Hera

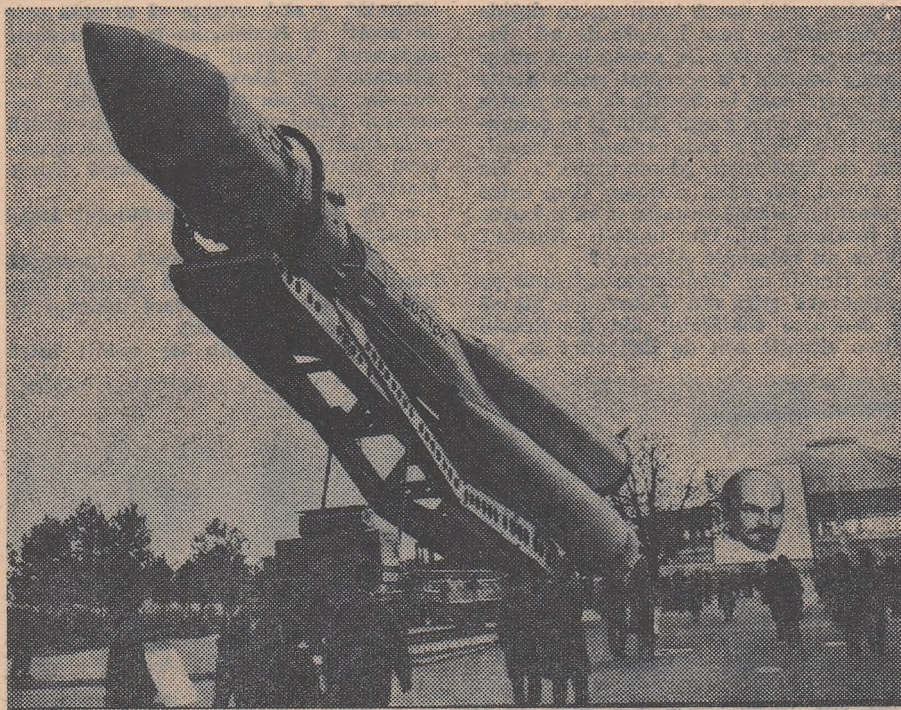


Cosmosul... în mijlocul nostru

Salonul cosmic din cadrul Expoziției comercial-industriale a U.R.S.S. oferă un spectacol impresionant. O adevărată lume a Cosmosului care, dacă reușește să uimească — și pe drept cuvînt — cu complexitatea ei, pe un om de astăzi deprins să afle mai în fiecare lună din ziare de cite o nouă

tatea substanței din care sint alcătuiți meteoriții și plasma din apropierea Lunii.

În sfîrșit, privirile sint atrase de un alt aparat cosmic gigantic, fîrîit de oamenii sovietici: stațiunea automată „Venus-3”, sora mai mică a lui „Venus-4” care a aterizat recent pe planeta norilor.



Nava cosmică „Vostok” îi întâmpină pe vizitatori chiar de la intrarea în Expoziție

„ispravă” cosmică, cu siguranță că pînă acum zece ani încă ni s-ar fi înfățișat ca o viziune de domeniul fantasticului.

Imensa sală din centrul Expoziției, care găzduiește marea familie cosmică sovietică, cuprinde zeci de exponate care, cu înfățișarea lor ciudată, parcă ireală, cu scafandrele cosmonauților înveșmîntați în costume portocalii și căști strălucitoare, te fac să nu știi încotro să-ți îndrepti mai întii privirile.

Unul dintre aceste exponate: primul satelit artificial al Pămîntului pare acum, comparat cu ultima-i rudă, stațiunea automată „Venus-IV”, un pitic. Dar la vremea lui a avut o însemnătate excepțională, intrucît zborul lui a permis să se verifice calculele teoretice și soluțiile tehnice fundamentale adoptate la realizarea rachetei purtătoare și a satelitului în sine. Începînd din martie 1962, în Uniunea Sovietică au început să fie lansați sateliții din seria „Cosmos”. De atunci au fost plasați pe orbite circumterestre aproape 200 de sateliți din această serie, care au transmis prețioase informații privitoare la spațiul cosmic, ca, de pildă, date despre dozele de radiații la o altitudine de aproximativ 300 km. Ei îndeplinesc însă și misiuni de alt ordin, în special meteorologic. „Meteor”, spre exemplu, obține date referitoare la umiditatea aerului și presiunea atmosferică, la viteza vîntului, radiația solară și terestră pe o suprafață de 30.000 km² și asta în decurs de numai o oră, după care datele sint utilizate operativ de serviciile meteorologice din întreaga lume.

În același salon sint apoi prezente stațiunile științifice „Elektron-1” și „Elektron-2”, cu ajutorul cărora au fost obținute informații extrem de importante referitoare la centurile de radiație din jurul Pămîntului și stațiunea cosmică „Proton-1”, a cărei rachetă purtătoare dezvoltă uriașa forță de 60 milioane c.p.!

Un loc important este rezervat prospectării Lunii, prin stațiunile automate „Luna-1”, „Luna-2”, „Luna-3” și „Zond-3”, care a încheiat cu succes operațiunile de cunoaștere și fotografiere a suprafeței invizibile a satelitului Terrei. Aparatura științifică montată pe stațiunile „Luna-9”, „Luna-10”, „Luna-11”, „Luna-12” și „Luna-13”, și ele membre ale „familiei lunare” sovietice a permis savanților să obțină date extrem de valoroase despre natura rocilor de la suprafața Lunii, despre radiații, despre fenomenele magnetice din spațiul circumlunar, precum și despre densi-

Ultimul stand al acestei uimitoare și variate lumi a Cosmosului prilejuiește o trecere în revistă a zborurilor întreprinse de cosmonauții sovietici: macheta navei-satelit „Vostok” cu ultima treaptă a rachetei purtătoare, instalațiile de propulsare ale rachetelor necesare plasării pe orbite a sateliților din seria „Cosmos” și a navei „Vostok” și fotoliul pentru catapultare și echipamentul destinat cosmonauților. În urmă cu zece ani, cînd primul satelit artificial s-a avîntat în spațiul interplanetar, milioane de oameni de pe întreg globul s-au întrebat, uimiți, cum de a fost posibilă o realizare atît de grandioasă. După ce termină de vizitat sectorul cosmic, miile de bucureșteni care-și poartă în aceste zile pașii prin expoziția de la Șosea și care și-au pus și ei la timpul respectiv această întrebare nu-și pot da alt răspuns care să explice pătrunderea omului sovietic în Cosmos decît că aceasta este o consecință firească, un rezultat al marilor realizări obținute în cei cincizeci de ani de existență a Uniunii Sovietice.

Al. Brătescu

Cele mai frumoase
„exponate”

În Renaștere, deși gustul italian dicta în Europa, în piața San Marco din Veneția erau expuse păpuși franțuzești îmbrăcate luxos, iar venețiencele bogate copiau modelele rochiilor lor. În timpul războiului dintre Ludovic al XIV-lea și Anglia, două corăbii încărcate cu păpuși franțuzești porneau bianual spre coasta britanică și cînd se apropiau se comanda încetarea focului. Așa au apărut pe lume manechinele.

Mai tîrziu, în timpul celui de al doilea imperiu, s-a stabilit în Franța talentatul croitor Worth, „cel mai parizian dintre englezi”, care a creat crinolina pentru soția însărcinată a lui Napoleon al III-lea, împărăteasa Eugenia, și i-a cusut, printre altele, cele două sute de rochii pe care suverana le-a luat cu ea la festivitatea de inaugurare a Canalului de Suez. Worth a avut cel dintîi ideea de a organiza demonstrații publice cu modelele lui. Așa au apărut paradele modei, fără de care viața modernă ar fi de neconceput.

Ne-am amintit cu un gînd de recu-

noștință de păpușile franțuzești, de Worth și de alți artiști anonimi care au deschis drumul pînă la ceea ce înțelegem azi printr-o paradă a modei, cînd pe podium Expoziției industrial-comerciale sovietice și-au făcut apariția Tamara Petrovna, Augusta, Nadea, Nina, Tanea și Sveta, cele șase manechine trimise la București ca ambasadoare ale frumuseții, eleganței și bunului gust.

Există zilnic anumite ore cînd interesele numerosului public vizitator față de rachete, sputnici, complicate mașini terestre, subpămîntene și extrapămîntene și alte produse impresionante ale creației tehnice și științifice sovietice părăsesc și cînd femei și bărbați se îngămădesc, cit le îngăduie spațiul, în jurul unui podium prelung și îngust de lemn pentru a urmări spectacolul modelelor.

Și ce spectacol! De la rochiile învoalte și vesele de inspirație populară pînă la elegante toalete de seară, în care ștrasurile și paietele se întrec în strălucire cu firul țesăturilor noi, de la taiorul de stradă veșnic tînăr pînă la costumul de excursie gen „cow-boy”, de la mantoul tăiat în linii moderne pînă la clasică haină de blană, de la îmbeșugata căciulă polară pînă la tipsiile nostime și fistichii de focă, nutrii și alte animale „scumpe”, nici o împrejurare de viață și de anotimp nu-i uitată, nici un filon de frumusețe și de fantezie nu rămîne neexploatat.

Dar cine sint „actrițele”?

Tamara Petrovna Oșetimskaia, decana de vîrstă și de stagi, are diplomă de inginer metalurgist.

Dar a renunțat la această profesie pentru aceea de manechină și de două decenii prezintă modele, ca un simbol al feminității triumfătoare asupra timpului.

Augusta Șadova, pînă acum nouă ani soră medicală, are un stil de învidiat. Modernă din capul cu frizură scurtă pînă în picioare, lungi și supte cum îi plac lui Courrèges, pentru care, după spusa lui, restul trupului nu contează, e făcută parcă anume pentru moda de azi. Încît, dacă în general femeile își aleg modelele, pe Augusta cred că au ales-o modelele.

Nadea Titova și Nina Vaghina, prima, croitoreasă de meserie (multe din rochiile pe care le prezintă și le coase singură), a doua, desenatoare tehnică, reprezintă frumusețea și grația specific rusească.

Tatiana și Svetlana sint cele mai noi



Manechinele sint, în anumite ore, în centrul atenției.

achiziții ale Casei unionale de modă. Au venit direct de pe băncile școlii.

Toate adoră moda de azi și sint fericite că o pot prezenta; toate își iubesc meseria (care nu e deloc simplă: zilnic au probe și paraprobe, discuții cu creatorii pentru noile modele la realizarea cărora contribuie efectiv, prezentări de modele la Moscova sau în alte orașe sau în alte țări, fac exerciții de plastică, pozează pentru fotografii, țin o dietă severă etc. etc.) și îi sint recunoscătoare pentru că le ajută să-și dezvăluie stilul și personalitatea și să fie în viața de toate zilele îmbrăcate elegant și cu gust.

Iulia Scutaru

O COROANĂ SE ROSTOGOLEȘTE...

Sfârșitul dinastiei Romanov

Acum câteva luni, revista noastră a publicat reportajul lui S. Zaharov, „Ultimul drum al ultimului țar“ („Veac nou“ nr. 19 din 12 mai 1967). Publicăm astăzi, sub semnătura lui N. Sciastlivii, un reportaj despre abdicarea lui Nicolae II și sfârșitul dinastiei tricentenare a Romanovilor.

Aflind despre succesul revoluției din februarie, Nicolae II, care se găsește împreună cu Marele stat major al armatei ruse la Moghilev, hotărăște să se înapoieze de urgență la Petrograd. E convins că simpla prezență a persoanei sale, înzestrată cu „harul divin“, va pune capăt „răzmeriței acestei plebe necioplite“ (aprecierea îi aparține).

La 13 martie (stil nou), trenul imperial pornește spre capitală, dar soldații și feroviarul participanți la revoluție îi blochează calea și îl obligă să devieze spre Pskov, unde se află cartierul general al Armatei de nord, de sub comanda generalului Nikolai Vladimirovici Russki. Acesta a afișat pînă acum o atitudine de servilism total față de țar, dar vestile de la Petrograd par să-i fi răcit considerabil sentimentele monarhiste. La îndemnul lui Mihail Vladimirovici Rodzianko, președintele Dumei, cu care păstrează o legătură telefonică aproape permanentă, Russki „roagă respectuos pe maiestatea sa să binevoiască“ a proclama constituirea unui guvern care să răspundă față de Dumă, și nu față de Coroană.

În ciuda mediocrei sale inteligențe Nicolae își dă seama că o asemenea măsură înseamnă de fapt transformarea lui dintr-un suveran absolut într-unul constituțional. Autocrat pînă în măduva oaselor, el se revoltă la gândul că puterea îi va scăpa din mînă și se străduiește să amîne semnarea manifestului pe care Russki i-l tot vîră sub nas.

Un ciudat joc în noapte

În noaptea de 13 spre 14 martie, generalul e din nou chemat la telefon de Rodzianko, care a devenit între timp prim-ministru. În sufletul acestuia satisfacția și orgoliul se amestecă cu teama și pesimismul. El îi declară lui Russki că a întemnițat în fortăreața Petropavlovsk pe toți membrii fostului guvern și că, în clipa de față, e „singura persoană cu autoritate din Rusia“. Dar, câteva minute mai tîrziu, el adaugă pe un ton jalnic:

— Tare mi-e teamă să nu nimeresc și eu la Petropavlovsk dintr-un moment într-altul.

În ceasurile acelea nocturne, la cartierul general al Armatei de nord se desfășoară un joc ciudat al cărui participanți încearcă să se înșele reciproc, temîndu-se unul de celălalt, dar mai ales de talazul necruțător al revoluției. După câteva ore de tărăgăneli, țarul decide să semneze manifestul, dar Russki nu mai e de găsit nicăieri. Intrînd în panică, Nicolae dă dispoziții — la ora cinci dimineața — ca textul manifestului să fie expediat telegrafic generalului Alexeev, șeful statului major general. Între timp, însă, Rodzianko i-a comunicat lui Russki că simpla transformare a lui Nicolae într-un monarh constituțional nu mai e suficientă și că se pune problema abdicării lui.

Asupra lui Russki, vestea produce un șoc puternic. Nu atît pentru că i se pare inacceptabilă ideea unui Romanov care să părăsească tronul sub presiunea maselor populare, ci pentru că rolul care-i revine este plin de promisiuni, dar și de riscuri. Rodzianko și-a încheiat convorbirea cu o frază în doi peri:

— Dumnezeu să vă aibă în sfînta lui pază, gloriosul nostru conducător, și să vă ajute să biruiți cît mai repede pe dușman.

Russki își muncește creierii pentru a interpreta acest oracol: să însemne oare că, o dată cu abdicarea țarului, va deveni vacant și postul de comandant suprem al armatei și că lui i se rezervă onoarea de a-l ocupa? Dacă da, merită să-și pună pielea în joc, comunicîndu-i suveranului noua exigență a lui Rodzianko. Dacă nu... Dacă nu, ce-i de făcut?

Ora 7 și jumătate din dimineața zi-

lei de 14 martie 1917... Russki, care nu a închis ochii toată noaptea, se decide să doarmă un ceas înainte de a-l înfrunța pe Nicolae. De acesta însă nu se lipește somnul: a acceptat unele limite ale puterii sale, în dorința de a-și păstra tronul, așa cum a mai făcut și în octombrie 1905, cînd a mai semnat un manifest cu făgăduieli „democratice“. Ca și atunci, va putea și acum să-și calce promisiunile dacă situația se va întoarce în favoarea lui. Dar unde-i Russki? De ce nu răspunde Alexeev?

La rîndul lui, Rodzianko așteaptă cu înfrigurare știri din Pskov. Va ști să se descurce soldătoii ăla de Russki într-o situație atît de delicată? Se va



Prima manifestație antițaristă la Petrograd, în februarie 1917.

lăsa țarul intimidat? Lașitatea fizică și morală a lui Nicolae e bine cunoscută de toată lumea. Dar de data aceasta este în joc propriu-î tron. Se va speria — așa cum e de presupus — sau va reacționa printr-o disperată răbufnire de încăpăținare, lucru destul de frecvent la oamenii fricoși și influențabili?

Noaptea a luat sfîrșit, dar întrebările pe care și le pun participanții la primejdiosul joc sînt încă fără răspuns.

Credinciosul Alexeev trădează

La marele cartier general al armatei, generalul Alexeev citește telegrama pe care i-a trimis-o țarul. Acesta are o părere excelentă despre șeful statului său major, pe care în scrisori nu-l numește decît „credinciosul meu Alexeev“.

Dar gîndurile care trec acum prin mîntea generalului nu au nimic comun cu fidelitatea. Ca și Russki, Alexeev se gîndește în primul rînd la postul de comandant suprem al armatei. Soarta țarului, — „a neprețuitului, preaslăvitului, atotputernicului părinte al Rusiei“, cum îl numise într-un discurs tinut abia cu șase luni înainte — îl lasă cu desăvîrșire rece. Pe Alexeev nu-l interesează decît Alexeev, așa cum pe Russki nu-l interesează decît Russki, iar pe Rodzianko numai Rodzianko.

Fără să piardă vremea, el cere reprezentantului ministerului Afacerilor străine, aflat la cartierul general, să redacteze un proiect de act de abdicare. Căci

ca și primul ministru, șeful statului major își dă seama că o „constituționalizare“ a monarhiei nu va putea satisface revendicările maselor revoluționare și că Nicolae II trebuie să părăsească definitiv scena.

De aceea îi ordonă lui Russki să-l trezească pe suveran „fără a se sinchisi de etichetă“ și să-l anunțe că armata este de acord cu Rodzianko în ce privește abdicarea. Ordinul e transmis de aghiotantul lui Alexeev, generalul Lukomski, aghiotantului lui Russki, generalul Danilov. În cursul convorbirii telefonice pe care o au, cei doi aghiotanți comentează cu grosolană ironie soarta țarului:

— Se duce naibii și mototolul ăsta! remarcă Lukomski.

— Parcă el a domnit? ripostează Danilov. De fapt abdică țarina... (urmează o apreciere pe care decența ne oprește s-o reproducem).

După acest schimb de opinii între

furie. Să știi că nu ții cu orice preț la tron; dacă e nevoie să abdic pentru binele patriei, sînt gata s-o fac.

Russki abia își poate înăbuși un oftat de ușurare. Mai tîrziu, în memoriile sale, el va pretinde că, în clipa aceea, a fost cît pe-aci să-și întrerupă suveranul, amintindu-i că dezinteresul afișat față de putere nu corespundea deloc realității: de la începutul secolului, sute de mii de oameni plățiseră cu viața și libertatea prețul rămîinerii pe tron a lui Nicolae II. A renunțat, însă, convins că problema era rezolvată și că nu merita să mai aibă discuții neplăcute. Dar această convingere a durat puțin, căci țarul adaugă:

— Dreptcredinciosii nu mi-ar ierta însă niciodată dacă mi-aș călca jurămîntul depus la încoronare. Iar cazacii m-ar învinui că i-am abandonat.

Russki simte amenințarea din cuvintele monarhului. „M-au trecut sudori reci“, recunoaște el în memoriile sale. Aluzia la folosirea cazacilor în eventualitatea că armata i s-ar dovedi infidelă a mai fost utilizată în câteva rînduri de Nicolae — și de fiecare dată ea s-a dovedit eficace. Generalul se pregătește să bată diplomatic în retragere, dar tocmai atunci i se aduce o telegramă de la cartierul general: e circulara trimisă de Alexeev. Russki o citește și i-o înmînează lui Nicolae.

— Ce părere ai, Nikolai Vladimirovici? întreabă acesta.

Russki ar da mult să poată avea o părere precisă. În lipsa ei, caută să tergiverseze:

— Problema e atît de gravă, de o importanță atît de copleșitoare, încît o rog pe Maiestatea Voastră să-mi îngăduie să mai reflectez. Nu pot să mă pronunț imediat. De altfel, să vedem ce vor răspunde ceilalți comandanți de fronturi și atunci vom putea aprecia mai bine situația.

Cei doi bărbați se privesc. Fiecare știe despre celălalt că minte, fiecare simte că celuilalt îi e teamă, fiecare nu are decît dispreț și ură față de celălalt. Dar aparențele trebuie păstrate.

— Bine, răspunde țarul. Și eu am nevoie de timp ca să mă gîndesc. Vino să mai stăm de vorbă înainte de masa de prînz.

Dar Russki nu are nici un chef să reînceapă discuția atît de devreme; el așteaptă să vadă care va fi atitudinea celorlalți generali.

În sfîrșit, la ora două și jumătate, sosește o lungă telegramă de la Marele cartier general al armatei. Textul ei reproduce răspunsurile marelui duce Nikolai și ale generalilor Brusilov și Evert. La întrebarea „Sînteți de acord cu abdicarea țarului?“, toți trei au spus: Da!

Deși încîntat, Russki nu îndrăznește să se prezinte singur în fața lui Nicolae II. El cere aghiotanților săi, Danilov și Savici, să-l însoțească. Împreună, ei înmînează suveranului telegrama trimisă de Alexeev.

— Da, spune țarul după ce o citește, numai că nu știu dacă asta-i și dorința întregii Rusii.

Generalul se abține să remarce că aceasta e dorința întregii Rusii de peste trei secole, de cînd familia Romanovilor împărătește în țară. Se mulțumește să declare, pe un ton neutru, că valul revoluționar e în creștere și că un refuz al țarului ar pune în primejdie soarta monarhiei. Cei doi aghiotanți susțin același punct de vedere, debîțînd câteva fraze, repetate cu grijă înainte.

Cîteva clipe de tăcere. Apoi Nicolae își face o cruce largă și spune:

— M-am hotărît: abdic!

Celor patru persoane care participă la această scenă li se pare că totul s-a terminat. Dar se înșeală profund: nu e decît începutul.

N. Sciastlivii

(Va urma)



ACTORII ÎNTRE EI

Irina Petrescu despre
Innokenti
Smoktunovski

La sfârșitul lunii august am făcut parte dintr-o delegație de cinești români care a însoțit un grup de filme românești prezentate publicului sovietic. Cu acest prilej am avut bucuria să revăd la Leningrad un mare actor, să-l urmăresc într-un extraordinar de frumos spectacol de teatru și să-l cunosc personal. Este vorba de Innokenti Smoktunovski, pe care o lume întreagă l-a aplaudat în filmul „Hamlet”.

Am ajuns la Leningrad într-o dimineață ploioasă, zilele începuseră să se scurteze mult, era ceață... Pentru desțindere, gazdele noastre ne-au propus să vizităm Petrodvorețul, reședința de vară a țarului Petru, care se află la vreo 25 de kilometri de oraș. Dar pe Nevski prospekt am văzut pe afișe că în aceeași dimineață — era duminică — la Teatrul Mare academic de dramă „Maxim Gorki” se prezenta un spectacol cu „Idiotul”, și atunci am cerut voie grupului meu să fac un program personal, să-i las pe ceilalți să vadă Petrodvorețul, pe care eu îl văzusem cu doi ani înainte și să mă duc la spectacol.

Știam că premiera avusese loc acum șase ani și îmi închipuiam că după atîta timp, cu un oraș probabil obosit să vadă șase ani același spectacol, e foarte simplu să intri în sală. Ei bine, a fost imposibil să găsesc un bilet. M-am dus la directorul teatrului, am încercat să-i explic că fac parte dintr-o delegație oficială, mă simțeam singură, mititică, nimeni nu-mi dădea atenție, am început să vorbesc toate limbile pămîntului pe care le cunoșteam și, în sfârșit, un controlor de la intrare a fost generos și mi-a spus „intră”, cu un ton care-mi dădea a înțelege că îmi face o mare favoare, nefiind deloc convins că sînt delegată oficială, că sînt actriță, că am un interes profesional... Am fost fericită cînd m-am văzut în sală.

Înăuntru atmosfera era nemaipomenită, publicul — deloc „de matineu” — era de un respect, de o poșenie, așa zice, față de scenă, care m-a impresionat profund.

Mi-e greu să vorbesc despre spectacol, un foarte frumos spectacol al lui Tovstonogov, în care mai juca un actor excelent, Evgheni Lebedev, pe care-l cunoscusem cu un an înainte la Mar del Plata, unde luase, cu filmul „Ultima lună de toamnă” al lui Derbenev, premiul de interpretare. Dar n-am putut să mă uit la el, pentru că în momentul în care intra Smoktunovski în scenă, toată lumea din jurul lui dispărea.

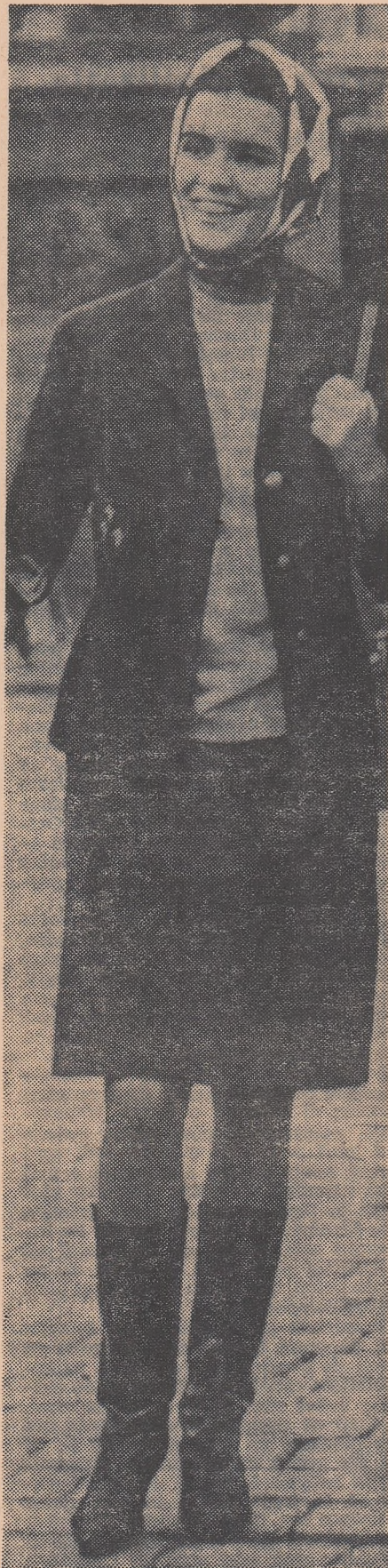
Un actor de un asemenea farmec, cu o asemenea putere de a-l impresiona pe cel care-l ascultă cu minimum de mijloace actoricești, departe de cabotinism, de orice rețete de succes, nu am avut ocazia să văd pînă atunci.

Am stat pur și simplu ca o elevă de liceu, și am urmărit, și am plîns, și am ris cu publicul din jurul meu la fiecare reacție a acestui genial actor. Mi-e teamă că întrebunțez cuvinte mari, dar nici „extraordinar”, nici „colosal”, nici „magnific”, nici „genial”, nu sînt suficiente pentru a exprima exact ce dă acest om în contact cu publicul. L-am văzut în „Hamlet” și în alte filme, am admirat cu toții inteligența, farmecul lui natural, valoarea compoziției ș.a.m.d.; dar în teatru — stăteam cam lateral, nu aveam un loc foarte bun, totuși îi puteam urmări fiecare gest — este inimaginabil. N-avea un singur moment de pauză în care să se odihnească; cînd se rosteau inter-

minabilele monoloage ale lui Rogojin-Lebedev sau ale celorlalți actori, era în permanență un personaj, cu ticurile, cu datele de compoziție, de gestică ale personajului său. Cu studenții mei de la Institutul de teatru am făcut aproape lecții de teoria artei actorului Smoktunovski, care știe să uite că este actor, știe să uite că este pe scenă în fața unui public, că are de arătat ceva, că are de demonstrat o situație, un caracter, o concluzie.

Copleșită de impresii, am vrut la sfârșit să-l felicit, spun banal „să-l felicit”, să-i string pur și simplu mîna.

Mă temeam că am să dau de un cordon de milițieni, de un cordon de directori, de un altul de personal admi-



Am ajuns la Leningrad într-o dimineață...

nistrativ etc. etc. și că pînă la urmă, ajungînd să trec de ele, să-mi dau seama că el a plecat de mult pe altă ușă. Ei bine, a fost incredibil de simplu. La intrarea actorilor am reluat refrenul:

— Știți, eu sînt actriță... delegație oficială... vreau să vorbesc...

Un amabil „poftim” și am trecut. Era de necrezut, pentru că în momentul acela Smoktunovski era pentru mine un zeu, și la un zeu nu se poate ajunge cu una cu două. Am intrat în cabina lui, o cabinuță mititică, așa cum sînt cabinele de la Teatrul Municipal, de exemplu, și am dat cu ochii de un băietandru de vreo 18—20 de ani, ciufulit, fără barbă (pe scenă avea o mindrete de barbă), îmbrăcat într-un halat alb — probabil apucase să-și facă un duș —, de sub care îi ieșeau picioarele goale; avea niște mîini mari și roșii de mult spălat și frecat. N-am crezut, n-am crezut pur și simplu, că acesta este Smoktunovski.

A fost blind și bun, m-a ajutat să-mi depășesc emoțiile și să vorbesc un sfert de oră cu el despre „Hamlet”, despre „Idiotul” și despre cum merg teatrul și filmul în viața lui.

Un om de o modestie rară, un om de o cultură rară, care vorbește englezește ca un englez, care vorbește franțuzește ca un francez, care nu caută nici o clipă să-și impresioneze auditoriul, așa cum o face pe scenă aproape inconștient.

Din călătoria amintită am rămas cu amintirea multor frumuseți, dar peste toate domină imaginea lui Smoktunovski, despre care pot spune fără teamă de a exagera că este un actor ideal.

PE ECRANELE PARIZIENE

Un mare succes:
noul film al lui
Rossif

Întreaga presă franceză comentează elogios cea mai nouă realizare a regizorului Frédéric Rossif: Revoluția din Octombrie, pe care-l consideră „un mare poem tragic”.

Regizorul a operat cu material documentar, cu zeci de mii de metri de peliculă culeși ani de zile din zeci de arhive. Rezultatele strădaniei sale dovedesc o dată mai mult că cinematograful este un prodigios mijloc de ilustrare a istoriei. Să ne ducem o clipă cu gîndul înapoi la „oamenii cu camere” care, acum o jumătate de veac, trebuiau să care în spinare un material greu și puțin maniabil. Și totuși filmul lui Rossif dovedește că încă de pe atunci ei au fost pretutindeni unde se întîmpla ceva, învirtind neobosiți manivelele aparatelor, în mijlocul luptelor, în mijlocul „roșilor” și al „albilor”, precedînd atacurile, sfidînd primejdiiile, făcînd uneori ca un centimetru de peliculă să aibă astăzi pentru noi mai mare valoare decît opuri voluminoase sau discursuri solemne. Ca o admirabilă secvență — după cît se pare — în care un soldat din Armata Roșie, surprins de operator din spate, făcînd de gardă la înmormîntarea lui Lenin și căruia îi era atît de frig încît trebuia să lovească fără încetare pămîntul înghețat bocnă spre a încerca să-și dezmoțască picioarele; dar omul nu se clintește din post și mișcările lui sînt atît de tragice și în același timp atît de elocvente încît fac să reiasă admirabil durerea unui întreg popor pentru greaua pierdere suferită.

De altfel filmul, care debutează cu evocarea unor momente de la începutul secolului nostru culminează tocmai cu moartea lui Lenin, în 1924. În timp ce o coloană de copii trece plîngînd prin fața catafalcului pe care odihnește trupul lui Lenin, în sală răsună cuvintele-i profetice: „Viața copiilor noștri va fi mai bună decît a noastră...”.

Cum remarcă cronicarul ziarului „l'Humanité”, nu din întîmplare a ales Frédéric Rossif acest sfârșit pentru filmul lui; el a vrut să facă înțeleasă Revoluția din Octombrie, acest eveniment care a dat un nou curs întregii istorii contemporane „de către șovăitori și sceptici, de către cei convinși și de cei mai puțin pasionați”. Și, după cît se pare, a realizat acest tur de forță, întrucît ziare și reviste de cele mai diverse orientări sînt unanime în a aprecia că a izbutit să facă un film pasionant și frumos, în sensul frumuseții plastice, al ritmului, care sînt subliniate de o muzică ce zguduie.

Vl. Moruzov

EVENIMENTE ARTISTICE

Colina nemuritorilor

Zilele acestea, în ajunul semicentenarioi Marii Revoluții Socialiste din Octombrie, în viața spirituală a poporului sovietic a avut loc un eveniment de-o emoționantă semnificație: pe colina Mamai de lângă Volgograd, unde, cum se spunea, la sfârșitul luptelor era mai mult metal decît pămînt, a fost înmormîntat un mare ansamblu sculptural-arhitectonic, ridicat în amintirea celor căzuți în bătălia de pe Volga.

Bătălia de la Stalingrad a schimbat, cum se știe, cursul celui de-al doilea război mondial. Pe malurile bătrînilui

fluviu rusc a fost înfrînt vîrful de șoc al mașinii de război hitleriste. Înclistați într-o luptă pe viață și pe moarte, ostașii sovietici au făcut atunci un jurămint grav și frumos ca un acord de simfonie: *Dușmanul va fi oprit și în-*



„Nici un pas înapoi!”, „Pe viață și pe moarte!” — înscrispuri imortalizate pe colina lui Mamai.

vins, dincolo de Volga pentru noi nu există pămînt!

Și n-a existat, Două sute de zile și de nopți războiul a vuit apocaliptic peste străzi și case distruse. Ca într-o moară uriașă au fost măcinate regimete și divizii hitleriste concentrate acolo pentru o operație hotărîtoare.

Azi, orașul, distrus acum un sfert de veac aproape pînă în temelii, este complet reconstruit, mai mîndru ca înainte, pentru că cei ce l-au înălțat din ruine au pus în el toată dragostea lor de viață și de pace atît de greu dobîndite. Iar colina Mamai, pitoresc monument al naturii, a devenit în întregime un monument de artă. Un colectiv de creatori, condus de sculptorul Evgheni Vucetici și arhitectul I. Belopolski, a conceput un ansamblu impresionant prin sobrietatea și grandoarea lui simplă, compus din grupuri sculpturale, basoreliefuluri, blocuri de piatră cu înscrispuri de zguduitor eroism și patriotism luate de pe zidurile sfîrșite ale orașului, și dominat de statuia avîntată a unei femei cu sabia în mînă și cu veșmintul ușor fluturînd ca niște aripi, care simbolizează Patria-mumă chemîndu-și fiii la luptă.

ANCHETE

Dacă...

O revistă de specialitate s-a adresat unor mari vedete occidentale cu întrebarea: „Cu ce v-ați fi ocupat azi dacă n-ați fi fost actori?” Iată cîteva răspunsuri. Michèle Morgan: „Aș fi lucrat într-o casă de modă sau aș fi făcut pictură”. Anna Magnani: „Habar n-am. Probabil că aș fi fost numai soție și mamă”. Claudia Cardinale: „Aș fi fost învățătoare. De altfel m-am și pregătit pentru această profesie, dar întîmplător am devenit actriță de cinema”. Emmanuele Riva: „De mică visam să mă fac actriță. Nu mă pot imagina în afara acestei profesii”. Brigitte Bardot: „Aș fi fost balerină sau manechin”. Jeanne Moreau: „Aș fi fost funcționară”.

(Din „Sovetski ekran”)

arta



— N-aveți nici o grijă, am lucrat la un circ!
Desen de A. Valutin

ASTRONAUTICĂ

Bun găsit, Luceafăr de seară!

La 18 octombrie a.c. stația automată sovietică „Venus 4” a coborât lin pe suprafața planetei Venus, după ce a parcurs 350 de milioane de kilometri, în 128 de zile.

Venus e numită deseori „sora cosmică” a Pământului. Într-adevăr, cele două planete se înrudesc prin dimensiuni, masă și densitate. Diametrul venusian, de pildă, e mai mic cu numai 600 de kilometri decât cel terestru, iar

Care este atunci izvorul de radiații al planetei Venus?

În ambele cazuri, pînă în momentul de față au fost formulate numai ipoteze, pe care „Venus-4” va trebui să le infirme sau să le confirme.



Instantanee din timpul experiențelor făcute pe Pământ: aterizarea stației „Venus-4”.

forța gravitațională de pe Venus e aproape identică cu aceea de pe Pământ. Dar asemănările se opresc aici.

Deși e de 100 de ori mai departe de Pământ — chiar în momentele de maximă apropiere — decât Luna, Venus e atât de strălucitoare încît fazele ei pot fi urmărite cu ajutorul unui binoclu. Strălucirea ei este, însă, înșelătoare. Un văl de neguri o ascunde privirilor din afară, după cum dacă pe suprafața ei s-ar afla cosmonauți același văl i-ar împiedica să vadă Soarele și stelele. Dificultățile observațiilor astronomice generate de această împrejurare au făcut ca Venus, deși observată din timpuri străvechi, să fie, în fond, o planetă foarte puțin cunoscută, o planetă a enigmelor.

Prima comunicare interplanetară, realizată de stația automată „Venus-4”, va aduce de aceea și primele certitudini despre sora noastră cosmică. O parte din ele au și fost date publicității: atmosfera planetei Venus e compusă aproape în întregime din bioxid de carbon, temperatura variază între 40 și 280 de grade Celsius, presiunea atmosferică între 1 și 15 atmosfere. Stația a confirmat, de asemenea, absența unui câmp magnetic și a unor centuri de radiație. Ea a transmis, numai în primele minute, o cantitate de informații pentru obținerea cărora oamenii au avut nevoie de mai multe secole.

Ce precizări mai așteaptă, însă, oamenii de știință din partea stației „Venus-4”?

Astronomii au constatat, de pildă, că atât pe fața luminată a lui Venus, din timpul zilei, cît și pe cea nocturnă, temperatura e aproape aceeași. E un fenomen ciudat (să ne amintim că mișcarea de rotație a planetei e foarte lentă) pe care savanții au încercat să-l explice prin furtunile puternice ce bîntuie pe Venus și care anihilează diferențele de temperatură.

O altă surpriză pentru savanți au fost rezultatele măsurătorilor radio-astronomice, care au indicat temperaturi de pînă la 400 grade Celsius (temperatura de topire a plumbului). Dar, după cum se știe, radioundele pot fi generate de procese cu caracter electromagnetic; măsurată de undeva din spațiul cosmic, „radiotemperatură” Pământului, de pildă, ar înregistra valori de pînă la un milion de grade — deși temperatura reală a suprafeței terestre nu trece de cîteva zeci de grade — pentru că pe Pământ funcționează numeroase stații de radio și televiziune.

Ce se știe despre relieful planetei? Se crede că suprafața ei e aridă, accidentată, amintind de relieful lunar, și că solul ar putea conține roci de cuarț, carbonați, silicați, dar că ar fi exclusă existența granitului și a hidrocarburilor. Două lanțuri muntoase o străbat de la nord spre sud și de la est la vest. Dar cum se explică persistența unui relief atât de accidentat pe o planetă cu vînturi atât de puternice și erozive? Să fie rezultatul unei intense activități vulcanice? De altfel, Observatorul din Pulkovo a semnalat fenomene care ar putea fi atribuite unor erupții vulcanice. În cazul acesta, cum s-ar explica absența vaporilor de apă, știut fiind că pe o planetă ca Pământul s-au format întinse bazine de apă?

Acestea sînt numai cîteva din întrebările la care trebuie să răspundă sta-



Succesul repurtat de „Venus 4” este amplu comentat de presa internațională. Făcînd aluzie la el și, simultan, la o expoziție de artă rusă care are loc în sala Palatului Mare din Paris, cotidianul francez „Le Figaro” a publicat desenul de mai sus.

Ghidul dă vizitatorilor explicația: — Temperatura între 40 și 280 de grade, presiunea de 15 ori mai mare ca aceea a Pământului, atmosfera din gaz carbonic.

ția „Venus-4”. Excepționala realizare a științei sovietice, apreciată ca atare de specialiștii din întreaga lume, deschide o nouă etapă în studiul planetelor Sistemului solar considerate izolat, îmbogățind deci și cunoștințele noastre despre istoria Pământului, dar și în cunoașterea condițiilor de formare a Sistemului solar în ansamblul lui.

ARHEOLOGIE

Cîteva lovituri de cazma și civilizația a îmbătrînit cu milenii...

Cea mai mare descoperire arheologică a anului se înfățișează astfel privirilor: patruzeci și una de case, așezate în semicerc pe niște terase care coboară spre Dunăre, lângă Lepenski Vir, în nordul Iugoslaviei. Avînd o vechime de cel puțin 8000 de ani, acest cătun „pune sub semnul întrebării — cum scria recent un comentator — întreaga istorie a civilizației noastre”.

Champollion, se știe, a crezut că civilizația noastră a luat naștere în Egipt, acum 3000 de ani. Jumătate de veac după el, englezul Loftus, care făcea săpături în Mesopotamia, a dat înapoi data de naștere a civilizației cu încă două milenii, vestind că acum 5000 de ani sumerienii au alcătuit primele comunități agricole, audecoperit scrierea cuneiformă etc.

În 1961, alte descoperiri și noi estimări — făcute în urma săpăturilor de la Șatal Hüyük, în Anatolia, au arătat însă că încă acum 6500 de ani existau comunități agrare organizate în sate. Ele făceau civilizația noastră și mai venerabilă, dar nu răsturnau teoria că primele comunități omenești organizate au apărut într-o arie geografică sinonimă cu ceea ce numim noi astăzi Orientul apropiat și mijlociu. Conform acestei teorii, civilizația n-ar fi atins Europa decît la începutul epocii bronzului, în jurul anului 3000 î.e.n.

Recentele descoperiri de la Lepenski Vir infirmă însă acest punct de pornire. Ele dovedesc că acum 8000 de ani, cînd Șatal Hüyük era încă pămînt virgin, oamenii trăiau la Lepenski Vir într-un cătun. Cîteva izbiri de cazma au făcut astfel ca civilizația să îmbătrînească cu alte aproape trei milenii.

Ansamblul de la Lepenski Vir vădește o așezare perfect ordonată după un plan riguros; el îmbracă o formă trapezoidală, necunoscută pînă acum. Fațada mai mică a caselor e îndreptată spre munte, poate pentru a prezenta o mai mică suprafață de izbire vînturilor violente, în timp ce fațada largă privește spre Dunăre. Alt aspect extrem de interesant este revelat de materialul de construcție al caselor. E vorba de un fel de beton, căruiu nu i s-a putut încă analiza compoziția.

Statuietele găsite sînt și ele socotite a fi de mare însemnătate. Dăltuite în piatră de Dunăre, ele reprezintă în exclusivitate capete de oameni și de animale, avînd pînă la 60 de cm mărime, în timp ce sculpturile echivalente din Mesopotamia nu trec niciodată de 15 cm. Ele aveau, cu certitudine, o semnificație religioasă, vădită de împrejurarea că în toate casele au fost găsite în același loc, lângă blocurile de piatră rectangulară care compuneau vetrele.

Fiecare casă avea apoi un „atelier”, în care s-au găsit pietre de ascuțit, topoare, ace din os sculptat și alte unelte. Resturile de mîncare — oase de pește de Dunăre și de cerbi — arată deopotrivă preferințele alimentare ale locuitorilor așezării și indeletnicirile lor: pescuitul și vînătoarea.

Cum a luat însă naștere cultura Lepenski Vir? Specialiștii se întreabă încă dacă este vorba de o cultură neolitică originală, născută în Europa, sau dacă ea a fost adusă din Orient mult mai devreme decît se credea pînă acum. Dar mai sînt și alte enigme ce vor trebui elucidate: mai există, oare, în valea Dunării așezări asemănătoare? ; unde au plecat oamenii de la Lepenski Vir? ; de ce a intervenit un hiatus de trei milenii între această civilizație foarte veche și civilizația neolitică mai recentă descoperită tot acolo în straturile mai apropiate de suprafață?

Oricare ar fi răspunsurile, ele vor trebui date repede, întrucît pînă în 1970 ținutul unde s-a făcut importanța descoperire urmează a fi acoperit de apele Dunării. Arheologii se află astfel acum în întrecere cu constructorii marelui complex hidroenergetic de la Porțile de Fier.

S

știința

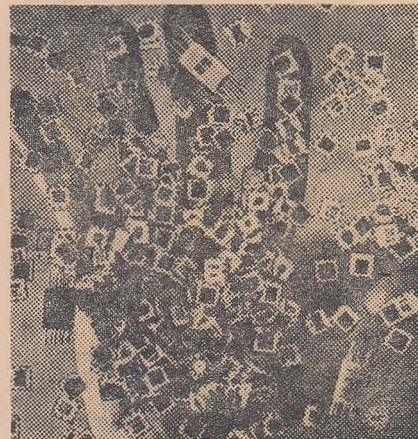
ELECTRONICĂ

Inima bate în ritmul... microcentralei

Cercetătorii Institutului de electronică din Moscova și-au propus punerea la punct a unor noi surse de curent electric, de o factură deosebită.

Pe mesele din laboratoare pot fi văzute acum sute de mici „obiecte” cu o formă ciudată, nu mai mari ca o pastilă de aspirină și purtînd mici etichete multicolore, despre care cercetătorii sovietici, atunci cînd se referă la ele, obișnuiesc să spună că sînt „cartea de vizită” a electronicii sovietice.

Ciudatele obiecte nu sînt altceva decît niște... centrale electrice în minia-



Cîteva din „cărțile de vizită” ale electronicii sovietice

tură, recent realizate de electroniști, unele nu mai mari ca gămălia unui chibrit dar conținînd, totuși, în ele zeci de piese!

Care sînt aplicațiile acestor pitici ai electronicii? După afirmațiile specialiștilor, ei pot fi folosiți în foarte multe domenii, începînd cu rachetele cosmice și terminînd cu chirurgia cardiacă. După cum ar putea fi la mare cinste și printre geologi care, în lungile și obositoare peregrinări în care au nevoie de energie electrică, le-ar aprecia atât pentru volumul și greutatea mică, cît și pentru durata lungă de funcționare.

De altfel, microcentralele fac de pe acum adevărate minuni în medicină. Astfel, în unele cazuri de insuficiență cardiacă, în Uniunea Sovietică a început să fie folosită metoda bransării unui electrocardiostimulator direct pe inimă. În asemenea împrejurări bateria minusculului aparat trebuie să funcționeze ireproșabil un mare număr de ani; mica centrală electrică se achită de mînune de misiunea încredințată.

În sfîrșit, există și un alt tip de centrală-miniatură, pe care electroniștii sovietici l-au numit „Maiaciok”, adică Fărulețul. E o piesă extrem de delicată, care nu funcționează decît în... apă. Un om-amfibie, care are în dotăția echipamentului un astfel de „far” și e aflat în imersiune, poate fi reperat cu ușurință pînă la o distanță de mai mulți kilometri! Datorită excelentelor lor caracteristici și multiplelor întrebări, minusculele centrale electrice sînt acum solicitate și pentru export.

ZOOLOGIE

Cîmpia
ne-a dat
inteligența?

Cîteva recente experiențe par să scoată în evidență rolul reliefului geografic în dezvoltarea intelectualului la maimuțe și, poate, în procesul de trecere de la primat la om.

Treizeci de cimpanzei au fost scoși din pădurile ecuatoriale — mediul lor de viață obișnuit — și plasați într-o zonă de șes din centrul Africii. După cîteva luni, în care li s-a dat răgazul să se aclimatizeze cu noua lor „reședință”, maimuțele au fost puse în prezența unui leopard împăiat. Dotate cu cite un motor electric, capul și coada felinei puteau executa anumite mișcări, dînd impresia că animalul e viu.

În pădure, reacția cimpanzeilor față de apariția unei fiare se rezumă, în imensa majoritate a cazurilor, la fugă. Rareori, și în mod cu totul dezordonat, maimuțele schițează un fel de apărare care constă mai ales în lansarea de fructe din copaci în capul animalului de pradă.

De data aceasta, însă, comportarea lor a fost complet diferită. Văzînd leopardul în cîmpie, cimpanzeii, în loc să se împrăstie în goană, s-au masat laolaltă, urlînd în cor pentru a-și speria dușmanul. Constatînd că acesta rămîne totuși pe loc, ei au adunat pietre și au început să le arunce asupra lui, cu un remarcabil talent de țintași. Deoarece procedeu n-a dat rezultatele scontate, maimuțele au smuls crengi din puținii copaci rispiți în cîmpie, le-au curățat de frunze și au trecut la o ofensivă în toată puterea cuvîntului.

Deplasîndu-se vertical, pe labele dinapoi și mînuînd crengile ca niște bîte, cimpanzeii s-au năpustit asupra leopardului împăiat pe care l-au ciomăgît vreme de douăzeci de minute (atît a durat pînă ce defectarea motoarelor a dus și la stingerea ardoarei războinice a primatelor). Demn de notat este și faptul că, în tot timpul „luptei”, cimpanzeii se încurajau, bătîndu-se reciproc pe spate, ba chiar strîngîndu-și mîinile în chip de felicitare.

Concluzia pe care o trag cercetătorii de pe urma acestei experiențe este că pădurea inhibă, în timp ce cîmpia stimulează inventivitatea, spiritul de colaborare și curajul primatelor. Nu-i exclus, susțin autorii investigației ca și la om să se fi petrecut același lucru și ca ieșirea lui într-un spațiu deschis să fi creat condițiile rapidei sale dezvoltări intelectuale.

IPOTEZE

Cu gîndul
la năvălitorii din stele

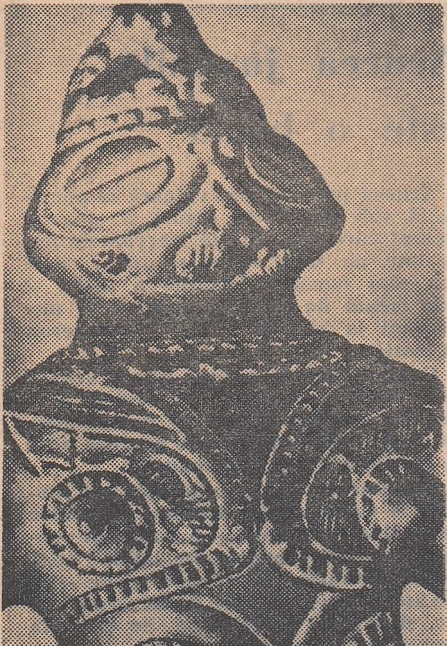
- Urmașii marțienilor trăiesc printre noi ?
- Ce-au văzut peruvienii acum cîteva mii de ani ?
- Cine sînt „îngerii” de la cîrma navelor cosmice ?

Cercetînd Biblia, mituri și povestiri apocrife, cercetătorul sovietic V. Zaițev a făcut o sumă de presupuneri dintre cele mai îndrăznețe, de multe ori îndrăznețe cu fantasticul. Dar, chiar așa fiind, ele oferă un interesant material de meditație, pe care-l supunem ca atare și cititorilor noștri.

Steaua magilor

Despre steaua apărută la Bethleem se vorbește de cel puțin douăzeci de secole. Ce putem crede azi despre ea? Am putea s-o considerăm, firește, o născocire. Dar nu cumva — se întreabă V. Zaițev — merită să analizăm mai adînc ce se ascunde îndărătul acestei legende?

De altminteri, întrebarea și-a pus-o, acum 200 de ani, și Johannes Kepler, iar în zilele noastre un simpozion științific internațional a avut la ordinea zilei problema „stelei din Bethleem”. Cel mai neobișnuit amănunt al legendei este acela că steaua avea nu numai proprietatea de a se mișca, ci și de a se opri. Apelînd la literatura apocrifă, V. Zaițev citează o variantă bielorusă din secolul XV a „Poveștii celor trei magi”, în care se spune: „Steaua nu seamăna cu aceea zugrăvită în bisericile noastre, ci avea aripi ca ale unui vultur și raze multe și lungi”. Aceste raze, se spune mai departe, „o mișcau în cerc”, după care steaua s-a „lăsat pe un munte și din ea a coborît Christos”. Versiunea este, desigur, fantastică. Dar nu cumva imaginația autorului s-a bazat pe unele fapte concrete? E interesant și amănuntul, citat de aceeași sursă, cum că steaua a fost studiată de astronomi (scris întocmai: astro-



Statuetă japoneză dogu. Nu vă sugerează un cosmonaut ?

nomi) din turnuri construite în acest scop pe culmile dealurilor.

O altă enigmă nedezlegată: în sudul Iugoslaviei se află o mănăstire din secolul XIV. Prin anul 1350 interioarele ei au fost împodobite cu fresce inspirate din Vechiul și Noul Testament. În 1964, însă, au fost descoperite picturi înfățișînd îngeri zburînd în niște aparate care aduc a nave cosmice. Zborul lor e urmărit de un grup de oameni pe fețele cărora se citește spaima și nedumerirea. Întrebați de specialiști ce părere au despre fresce, călugării din mănăstire au răspuns că aparatele care lasă în urma lor un snop de raze — sau jeturi de aer? se întreabă Zaițev — reprezintă, probabil, Soarele și Luna. A rămas însă fără răspuns de ce Soarele e înfățișat mișcîndu-se de la apus la răsărit?

Referîndu-se la o lucrare în legătură cu frescele mănăstirii iugoslave, V. Zaițev vorbește despre o ipoteză considerată „mai mult decît îndrăzneată”, cum că Christos a fost un om care a descins pe Pămînt venind din Cosmos. Cert este, însă, că frescele rămîn o surpriză atît pentru profani cît și pentru specialiști.

Einstein n-a fost primul

Putem avea încredere în cunoștințele anticilor? Cum trebuie să le privim de pe pozițiile cuceririlor științifice de azi? Nimic nu ne împiedică să presupunem — afirmă V. Zaițev — că anumite fapte și concepții au fost preluate de la cine știe ce civilizații anterioare și că o parte a cunoștințelor au fost dobîndite prin contactul pămîntenilor cu lumea extraterestră.

Reprezentările anticilor despre relativitatea timpului, de pildă, n-au fost încă deajuns de studiate. În antichitate și în evul mediu unele popoare socoteau că „în cer” timpul se scurge mai încet decît pe Pămînt. În psalmul 89 se spune că un mileniu este pentru Dumnezeu ceea ce pentru oameni e o zi. Într-o poveste japoneză se vorbește despre un om care s-a întors tînăr dintr-o călătorie în cer și nu și-a găsit urmașii printre cei vii. Folclorul și literatura apocrifă abundă în exemple de acest fel.

Aceste idei au căpătat o temelie științifică abia la începutul secolului XX. Atunci a auzit omenirea, de la Albert Einstein, despre capriciile timpului legate de mișcarea unui corp cu o viteză apropiată de aceea a luminii. Teoria e dovedită experimental în laboratoare, dar ideea a existat din timpuri îndepărtate. Cum se explică străvechea ei existență? V. Zaițev consideră că originea ei trebuie căutată în evenimente cosmice încă necunoscute.

Tema ouălor

În Peru există o legendă care spune că în timpuri străvechi oamenii se nășteau din... ouă de bronz, aur sau argint. O variantă, de asemenea sud-americană, adaugă că aceste ouă coborau din cer. Tema „ouălor” este întilnită și în celebrele fresce de la Tassili, care înfățișează niște figuri enigmatice cu niște căști pe cap, botezate de savantul francez Henri Lothe „marțieni”. Lothe atrage atenția asupra unui desen înfățișînd un om ce descinde dintr-un obiect ovoid, acoperit cu cercuri concentrice.

Cum a putut lua naștere concepția atît de ciudată a nașterii oamenilor din ouă? Prin analogie cu apariția pe lume a păsărilor sau peștilor? În acest caz, de unde ideea că ouăle vin din cer — se întreabă V. Zaițev — și tot el răspunde: problema nefiind încă analizată, n-ar trebui respinsă de la bun început varianta, fie ea și fantastică, cum că mitul ar fi putut lua naștere sub impresia unor evenimente legate de spațiul cosmic.

Legende și miturile conțin multe enigme care ar putea fi interpretate din punct de vedere cosmic. Dar nu numai ele. În Japonia arheologii au descoperit niște statuete — numite dogu — reprezentînd ființe în costume amintind de cele ale cosmonauților de azi. În peșteri din Uzbekistan, Alpii elvețieni și Australia au fost găsite desene de „cosmonauți”. Dar oamenii s-au obișnuit cu ele, conchide V. Zaițev, și fie că nu le acordă atenție, fie că nu și dau osteneala să le interpreteze.

Oricum autorul fantasticilor ipoteze amintite mai sus le prezintă și el ca atare, amintînd, însă, în același timp, de cuvintele lui D. Mendeleev: „E mai bine să susții o ipoteză care cu vremea se va dovedi greșită, decît să nu susții nici una”.

BIOFIZICĂ

Revelațiile
ochiului de gîndac

„Vom crea specii de animale, de plante și de microbi cu o productivitate nebănuită, flori, copaci, arbuști, mușchi, plante acvatice, pești și păsări ca-n

basme, precum și alte animale și microorganismе care să înfrumusețeze Pămîntul. Agenții dăunători, mai cu seamă microbi și virusurile, vor fi transformați în ființe inofensive sau folosite... prevestește prof. Dubinin în lucrarea sa „Genetica moleculară”.

Posibilitatea transformării conștiente și dirijate a vieții se datorește descoperirii codului genetic înscris în nucleii celulelor vii, descoperire realizată în mare măsură de știința care studiază domeniul de graniță dintre biologie și fizică. Pe acest tărîm se procedează în două feluri: pe de o parte se aplică metodele fizice de măsurare la „obiectele” biologice și pe de altă parte se caută legile fizice care acționează în sistemele vii. Rezultatele obținute duc deseori la elaborarea unor metode eficiente în medicină și agricultură.

Să luăm cite un exemplu din fiecare domeniu. Aplicarea legilor hidrodinamicii la circulația sanguină a permis construirea aparatului inimă-plămîn artificial, degrevarea temporară a inimii veritabile și aprecierea circulației prin cîteva parametri ușor de determinat. Crearea unor noi specii nefiind posibilă imediat, problema de soluționat acum este: ce varietate de plantă trebuie semănată într-un anumit loc, cînd, în ce cantitate și cum trebuie ea îngrijită pentru a obține o producție maximă? Pentru fiecare plantă de cultură e deci



Căror legi li se supune singele cînd circulă spre plămîni și înapoi? Cum se face schimbul de gaze prin membrana alveolelor? Cînd s-a găsit răspunsul la aceste întrebări, s-a putut construi plămînul artificial.

necesar un model care să cuprindă randamentul pe care îl poate da în raport cu cele mai variate condiții de mediu (precipitații, umiditatea solului și aerului, concentrația substanțelor nutritive, temperatura și mișcarea aerului, radiația solară etc.). Multe din întrebările care se ridică cu această ocazie sînt de domeniul fizicii: Cum absoarbe planta apa? Cum e transportată apa în interiorul ei? Cum elimină căldura? Cum transformă energia solară în energie chimică? și multe altele. Specialiștii speră ca rezultatele cercetărilor teoretice și experimentale să le servească la întocmirea unor programe accesibile mașinilor electronice de calcul, făcînd astfel ca agricultura să țină pasul cu progresul general.

Interesant este însă că biofizica încearcă să extindă procedeele matematice exacte asupra sistemelor vii chiar și atunci cînd nu mai e vorba de procese fizice. Să vedem la ce a dus analiza biofizică a funcției unui ochi de gîndac. Insecta a fost închisă într-o cutie transparentă, în jurul căreia se rotea un cilindru cu dungi verticale albe și negre. Studiînd comportamentul gîndacului în funcție de viteza cu care se învîrtea cilindrul, cercetătorii au constatat că, pînă la o anumită viteză, animalul urmărea succesiunea dungilor, după care se deplasa în sensul opus cilindrului. După măsurarea și consemnarea deplasărilor, trebuia să se afle cum e făcut ochiul gîndacului, pentru ca modificările produse în mediul lui „optic” să dea naștere la reacțiile constatate. Mergînd din aproape în aproape, s-a stabilit ce legături nervoase din ochi ar explica manifestările gîndacului. Un model tehnic al ochiului respectiv, așa cum îl calculaseră cercetătorii, s-a „comportat” la fel cu gîndacul. În felul acesta s-a născut un aparat cu care se poate măsura viteza unui obiect pe un fond cu o anumită structură, ajutor prețios în aeronautică.

Biofizica își găsește deci puncte comune și cu bionica, altă specialitate de viitor.

Poșta medicului

D. DOB. — Craiova: Medicația urmată (în special Asclerolul) la care, firește, trebuie asociat regimul de viață și alimentar indicat în ateroscleroză vor înălțura tulburările vasculare de care vă plingeți. Un foarte bun vasodilatator, având și un efect sedativ, pentru o cură de lungă durată este produsul Agozol (1—2 drajeuri de 3 ori pe zi).

RĂDESCU MARIA — comuna Temșani, raionul Horezu-Argeș: După semnele descrise pare a fi vorba de o menopauză precoce prin insuficiența ovariană. Sub strict control medical, vă recomandăm următoarea schemă de tratament: Sintofolin, 5 mg (în injecții) în zilele a 5-a — 10-a și 15-a a ciclului. Progesteron, 5 mg în injecții în zilele a 20-a — a 25-a. Se mai poate folosi și Progesteron: 10mg/zi, timp de 6 zile, după care apare o sîngere. Tratamentul va dura 2—3 serii, urmat de o pauză de 3—4 luni, în care timp se poate face un tratament stimulent cu Coripan 1000 u.s. la două zile, în total 10 injecții, apoi pauză 14 zile.

VASILE D. — București: Larva mi-grans (Creeping disease) este o așa-zisă micoza cutanată, o dermatoză superficială provocată de larva insectei *Gastrophilus hemorrhoidalis*, care trăiește pe cal. Această larvă poate pătrunde, după unii autori, direct în pielea omului care vine în contact cu animalul, printr-o mică zgîrietură. Din păcate, distrugerea larvei nu este prea ușor de realizat și în afară de tratamentul prin crioterapie (cu zăpadă carbonică sau clorură de etil) nu cunoaștem altă terapie mai eficace. Împotriva mâncărilor vă recomandăm pomada Synalar sau Florinef, un acetat de fluorocortizon cu bune efecte calmante. Ambele sînt produse care se eliberează numai pe bază de prescripție medicală.

MARIAN MANOLE — București: 1) Dintr-o eroare tipografică, hipertricoza (creșterea excesivă a părului) a devenit „hipertricoza“. Facem deci convenita rectificarea. 2) Absența pilozității se datorește probabil unei insuficiențe testiculare parțiale. Un tratament de lungă durată cu Testolent sau Femovirin, 250 mg i.m. la 3—4 săptămîni, asociat eventual cu Madiol 4—6 tablete/zi, sublingual, vitamina E (3 cpr/zi), vitamina A și vitamina din grupul B vor lichida deficitul.

S.O.S. — Oltenița: Citiți răspunsul dat tov. Marian Manole la punctul 2, tratamentul fiind indicat și în fenomenele de infantilism genital.

BARBU STELA — Sibiu: Avem impresia că este vorba mai curînd de un impetigo herpetic, pe fond hormonal. La tratamentul obișnuit: curățirea zonei impetiginate cu soluție D'Alibour, apoi unguent cu aureociclină, vă sfătuim să încercați și o cură cu Ginosedol: 0,5—2,5 mg zilnic, în doze progresive crescînde.

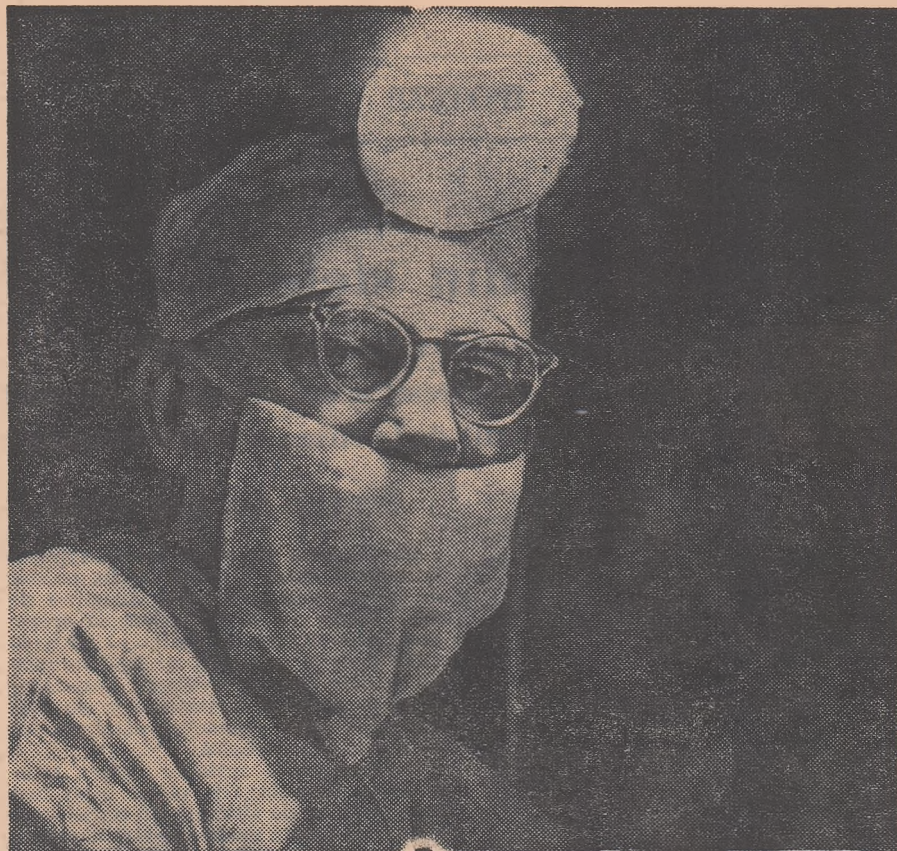
S.T.G. — Ploiești: N-ați înțeles clar diagnosticul pus de medic. Presupunem că fenomenele de osteoporoză generalizată se datoresc vârstei înaintate; credem că această afecțiune ar răspunde bine unui tratament intensiv cu Madiol, 8—10 comprimate sublingual/zi. Pentru stimularea refacerii substanței osoase se utilizează de asemenea cu succes estrogenoterapie cu estrogeni sintetici — Dietilstilbestrol, Sintofolin, Dismenon — sub strictă supraveghere medicală.

LAURENTIU — Piatra Neamț: Atît ginecomastia (mameloanele dezvoltate), cît și infantilismul genital sînt manifestări ale sindromului adiposogenital. În afara regimului alimentar hipocaloric, punînd accentul pe proteine, legume și fructe apoase, a practicării culturii fizice și sportului (înot, ciclism, turism), insuficiența genitală va fi tratată cu serii a 10 injecții de Coripan 500 u.s., la două zile, combinîndu-le (împotriva ginecomastiei) cu Testosteron-propionat 25 mg de 2—3 ori pe săptămîină, pînă la obținerea maturității sexuale.

BUNIA N. — Hunedoara: Toate simptomele descrise aparțin unei nevroze fobice-obsesive pe fondul vechiului etilism. Principala terapie constă în autosugestie, mai precis în voința dv. de a vă însănătoși. Hipnoza sau electro-somnul îndelungat, preparatele de fosfor, insulina în doze mici, unele deconectante de tipul Anti-deprinului sînt toate desigur utile, însă nu radicale. Bineînțeles, nu trebuie să mai stăruim asupra necesității de a renunța cu desăvîrșire la orice băutură alcoolică, fumat, excitante.

NITĂ CERCHEZ — Cimpia Turzii: Este vorba de o fimoză ireductibilă, probabil congenitală, care nu are decît o soluție chirurgicală: circumcizia. Vă sfătuim să vă adresați unui chirurg-urolog.

BARBU ANA — București: Hiposerpil, Hipopresol, Raunervil, Hipoveral, Hipazin, Darentin, Ismeline, Aldomet iată o serie întregă de produse farmaceutice utilizate cu succes în tratamentul hipertensiunii cu fenomene angiospastice, însă numai medicul curant poate hotărî tratamentul cel mai indicat. Asocierea cu diuretice, de tipul Nefrix, și cu sedative nervoase, cum sînt Fenobarbitalul, Dormitalul, Clordelazinul sau Meprobamatul este indicată. Respectînd cu strictețe sfaturile medicilor vă veți vindeca.



Neurochirurgul prof. Leonid Koreișa înainte de a intra în exercițiul funcțiunii.

E BINE SĂ ȘTIM

Aspirina nu e un medicament depășit

Aspirina derivă din principiul activ al Salciei (*salix*) și a fost utilizată din timpuri imemorabile sub formă de decocturi de coajă și lăstare de salcie. Adevăratul „act de naștere“ al aspirinei a fost însă semnat în 1900, cînd casa germană „Bayer“ a izbutit s-o prepare după o metodă ușoară și ieftină.

Din punct de vedere chimic, aspirina este un acid — acidul acetilsalicilic — iar din punct de vedere farmacologic are o acțiune antiinflamatorie, una analgezică (împotriva durerii) și una antitermică (împotriva temperaturii corporale). Această triplă acțiune face din aspirină un medicament util în gripă și „răceli“ (o tabletă la 4 ore, 2—3 zile), în febra microbiană sau virotică, în infecțiile căilor respiratorii superioare și în durerile ușoare și moderate de toate categoriile (exceptînd cele ale organelor interne-viscerale).

Cu toate medicamentele noi care intră zilnic în „arena“ farmacologiei, aspirina și-a păstrat actualitatea și se bucură încă de largă popularitate, cîștigînd noi „terenuri“. Astfel, în artrita reumatoidă aspirina rămîne medicamentul cel mai de nădejde (cu toată introducerea cortizonului și fenilbutazonului), cu condiția să se ia în doze mari. Tot așa, aspirina își menține poziția în tratamentul febrei reumatice, în ciuda concurenței corticosteroidelor.

Aspirina prezintă numeroase avantaje, dar și contraindicații sau riscuri care trebuie cunoscute. Medicament comod, fără efect supărător asupra sistemului cardiovascular și fără tendința de a se acumula în organism, aspirina este totuși iritantă asupra mucoasei gastrice. Chiar în doze de 3 tablete pe zi timp de 3 zile ele pot produce microhemoragii („hemoragii oculute“) și, uneori, chiar sîngerări gastrointestinale masive. De aceea ea va fi administrată cu prudență la bolnavii cu boală ulceroasă sau la cei cu boli de ficat. Scăzînd principiile coagulării din sînge (protrombina și fibrinogenul), aspirina este contraindicată la bolnavii cu insuficiență hepatică sau cu discrizii sanguine.

Dacă durerea pentru care s-a luat aspirina (articulară, musculară, osoasă etc.) nu cedează după 1—2 zile, trebuie consultat medicul, iar cînd aspirina este utilizată pentru reducerea febrei sau în infecțiile căilor respiratorii superioare trebuie ținut seama că ea nu are niciodată efect asupra cauzei și mersului bolii.

Tratamentul cu doze mari și foarte mari se va face numai sub supraveghere medicală sau în spital, aspirina puțin producînd fenomene toxice. Doza toxică a aspirinei este socotită pentru adulți la 20—30 g, (40—60 tablete/zi). Se pot produce însă intoxicații serioase, chiar mortale, cu aspirină și la doze mai mici (6—10 g zilnic) dacă medicamentul e luat un timp mai îndelungat.

Simptomele intoxicației apar după 30 de minute pînă la cîteva ore de la ingerarea în doze mari. Ele constau din vîjiituri în urechi, pierderea auzului, greață și vărsături. În intoxicațiile grave, apar febră, transpirații profuze, apoi comă, cu sau fără convulsii.

În concluzie, aspirina, — departe de a fi un medicament depășit —, este încă actuală, dar trebuie luată cu prudență în tratamentele îndelungate.

Dr. S. M. Ribakov

LA ÎNTREBĂRILE CITITORILOR

Acneea juvenilă este o boală

Acneea juvenilă sau vulgară se manifestă sub formă de coșuri și „puncte negre“ care apar foarte frecvent la pubertate pe față, spate și umeri. Este cea mai banală afecțiune a pielii și este legată de apariția hormonilor androgeni la bărbați și de progesteron la femei.

Contrar părerii multor tineri, acneea este totuși o boală și nu dispare totdeauna spontan o dată cu maturitatea. Dacă nu este tratată poate persista pînă la andropauză sau menopauză.

Tratamentul nu e simplu și cere răbdare și continuitate. Regimul alimentar va exclude excitantele și iritantele (cafea, ciocolată, condimente, alcool etc.), nucile, alunele, alimentele grase sau prăjite, preparatele de pește, crustacee etc. și excesul de făinoase. Se va evita contactul cu uleiuri minerale și grăsimi. Se va elimina totodată orice medicație, în special bromurile și iodurile.

Un tratament modern este cel cu Tetraciclină 250 mg/zi în 4 prize asociat cu B complex sau, mai bine, cu cite 2 lingurițe drojdie de bere proaspătă. Tratamentul se va face cel puțin 1 lună.

Local se va curăța pielea cu săpun de bărbierit. Se va aplica peste noapte timp îndelungat următoarea loțiune: Rp. Sulf precipitat + Sulfat de zinc aa 8 g + Borat de sodiu + Oxid de zinc aa 12 g + Acetonă 60 g + Apă de camfor + Apă de trandafir q.s., ad. 240 g. Dimineața, loțiunea va fi îndepărtată prin spălare.

În anumite cazuri, se vor extrage punctele negre la cosmeticiană sau medic, după care se va înmuia fața cu comprese de mușețel calde ținute 30—60 minute. Alteori, sînt suficiente compresele de mușețel fierbinte urmate de ungerea cu creme cu cortizon (acestea numai cu avizul dermatologului).

În sfîrșit, simpla expunere la razele solare sau ultraviolete poate fi un tratament adjuvant foarte util. Se vor face doze suberite pînă la apariția eritemului ușor și a descuamării.

Medicus



esculap

TEMĂ DE SEZON

Prevenirea și combaterea gripei

Imunitatea de scurtă durată și marea contagiozitate a gripei fac ca măsurile profilactice să fie destul de dificile. Eficiența limitată a prevenirii prin vaccinare sau ser imun, precum și faptul că acestea nu pot fi administrate la orice vîrstă fac ca problema profilaxiei specifice în gripă să nu fie pe deplin rezolvată.

Măsurile de prevenire sînt, de aceea, mai mult de ordin general; le vom enumera aici pe cele mai importante.

Respectarea igienei individuale, gimnastica respiratorie, călirea organismului, chiar și iarna, prin aer și prin apă, alimentația consistentă bogată în vitamine (A și C) sînt factori esențiali pentru întărirea rezistenței organismului față de gripă.

Izolarea de colectivitate a bolnavilor de la primele semne de boală contribuie la stingerea focarului gripal.

În colectivități, mai ales în cele de copii, se recomandă asigurarea unei aerisiri corespunzătoare, dezinfecția zilnică a suprafețelor, veselei, jucăriilor cu detergenți și substanțe clorigene și a aerului din încăperi cu raze ultraviolete. Maturatul zilnic al încăperilor se va face numai în absența persoanelor și în sistem umed.

În ateliere, întreprinderi, instituții se va evita îngrămădirea în încăperi a obiectelor nefolositoare care împiedică întreținerea curățeniei. Pentru persoanele adulte, depășind 16 ani, din instituțiile în care condițiile de muncă cresc riscul de infecție (industrie textilă, șantier, școli profesionale) se practică vaccinarea antigripală.

Gripa simplă, ușoară, necomplicată, se izolează și se tratează la domiciliu, dar apariția semnelor de complicație sau evoluția mai grea necesită internarea în spital. Acasă bolnavul va fi izolat de restul familiei într-o cameră luminoasă, însorită, aerisită des, lipsită de praf, moderat încălzită, cu atmosferă suficient de umedă.

Se recomandă repaus la pat cît timp bolnavul are febră, regim lacto-hidrozaharat (ceaiuri fierbinți, sucuri de fructe, supe de zarzavat, lapte și derivate de lapte, dulciuri). Neexistînd un tratament specific, au rămas valabile tot „bătrînele“ aspirine, piramidon, antinevralgice (cite 2—3 pe zi). Tusea se va combate prin pastile contra tusei sau codeină (Codenal — N.R.) 3—4 pe zi. Se vor mai lua vitamina C 4—5 tablete de 200 mg pe zi și vit. A, 3 pe zi.

Dr. Z. A. Barski



— De ce nu mi-ai spus că ți-ai scos apendicele? Nu l-aș fi căutat atît!

Ascensiune pe Fuji Yama

Mărturisesc cinstit că în timp ce slujitorul unui templu de pe muntele sfânt îmi aplica pe toiaș ultima marcă, a zecea, cu inscripția: „Piscul Fuji Yamei, 3776 metri”, mă gindeam la o zicală niponă, fără dram de romantism, care spune: „Cine n-a urcat niciodată pe acest munte e un prost, dar cine are de gând să facă acest lucru de două ori, e de două ori prost!”

Deși nu străbătusem decît jumătate din cele zece etape ale pelerinajului pe muntele sfânt (ascensiunea începe acum de la al cincilea popas unde se ajunge cu mașina), drumul pe jos de la 3 după amiază pînă noaptea tîrziu nu putea fi socotit, totuși, un fleac. Cu atît mai mult cu cit experiența alpinistică a subsemnatului se reduce

Popasul de noapte se face într-o colibă soundă din blocuri de lavă, unde drumețul primește o strachină de orez fierbinte, cîteva felioare de ridiche sărată, un ou crud, un loc pe o laviță și un așternut.

Conform programului trebuia să dormim de la opt seara pînă la unu noaptea. Dar cum? Aveam senzația că nu ne culcasem într-o cabană la 3300 de metri altitudine, ci pe peronul unei gări sau la marginea unui drum pe care goneau cirezi de vite. Aidoma unor copite, sute de toiege loveau sec piatra, iar clopoștii prinși de ele pentru ca posesorii lor să nu se rătăcească prin ceață zăngăneau din cale afară de supărător. Tropăitul, fluieratul și strigătele jucătorilor de loto nu conteneau

Era un uluitor amalgam de vîrste, de pături sociale, de regiuni diverse! În fiecare an cinci milioane de excursioniști fac drumul pînă la poalele lui Fuji Yama; 250 000 urcă pînă pe creasta muntelui.

Acolo, ca nicăieri altundeva, îți dai seama cît de mare e dragostea japonezilor pentru acest munte și te convingi că admirația pentru frumusețea lui a generat cultul naturii, atît de adînc înrădăcinat în sufletul niponilor, intuiești sensul cuvintelor care spun că contemplarea muntelui sfînt îl purifică pe om. Ceea ce cîndva era un ritual superstițios a devenit acum o tradiție națională.

Încît e lesne de înțeles îngrijorarea pe care a stîrnit-o în toată țara vestea că Fuji Yama, cu contururile lui perfecte — motiv preferat de inspirație pentru arta niponă — se află în primejdie.

Muntele sfînt, muntele simbol se năruie. Chiar și din depărtare, prin ferestrele expresului Tokio-Osaka, pe conul întunecat al lui Fuji Yama se poate vedea o dungă verticală albă. Sînt resturile de zăpadă de pe partea umbrîtă a Marii surpături, care taie ca o adîncă cicatrice lungă de trei kilometri versantul vestic.

Cînd urci pe munte îi poți cerceta îndeaproape rana. Iar dacă treci pe versantul vestic, pe o potecă circulară care încinge muntele la nivelul celui de al cincilea popas, poți vedea, în sus pe versant, o crăpătură asemănătoare cu un bot larg deschis. Începînd din vîrf, de lîngă marginea craterului, ea se lărgeste treptat pînă atinge 500 de metri, iar cînd ajunge la linia pădurilor se îngustează din nou, coborînd ca o ripă pînă la poalele muntelui.

Compararea lui Fuji Yama cu un gigantic morman de zgură e adevărată nu numai pentru aspectul, ci și pentru structura acestui munte de origină vulcanică. Cronicile nipone consemnează 18 erupții ale vulcanului, dintre care ultimele trei au avut loc în anii 800, 864 și, în sfîrșit, în 1707, cînd chiar și Tokio, aflat la o sută de kilometri distanță, a fost acoperit cu un strat de cenușă cu o grosime de 15 cm.

Cînd te afli în fața Marii surpături și se pare că adîncul ei e împrôscat cu rafale de mitralieră: ba ici, ba colo se înalță norișori de praf vulcanic stîrnit de pietrele care cad. Căci chiar pe vreme senină și calmă, din trupul muntelui se cern zilnic circa 600 de tone de petriș.

Surpăturile de teren se întetesc însă mai cu seamă primăvara, cînd de sub cușma de zăpadă a muntelui se scurge apa provenită din topirea avalanșelor de gheață, și în timpul taifunurilor de toamnă, cînd ploile torențiale rostogolesc la vale blocuri de lavă pietrificată, barînd văile riurilor și poalele muntelui.

Specialiștii cred că, dacă nu se vor lua măsuri urgente, Marea surpătură va străpunge curînd marginea craterului.

V. Ovcinnikov



— Privește, fiule! Cînd ai să te faci mare toate astea au să fie ale tale!

CHILE

Duhul apelor și duhul pămîntului

O legendă chiliană spune că, într-o bună zi, duhul apelor — șarpele Koi-Koi — a început să lupte corp la corp cu duhul pămîntului — șarpele Ten-Ten. Koi-Koi a făcut să crească apele oceanului; ca răspuns Ten-Ten a ridicat cu cîțiva metri pămîntul. Lupta a durat mult, vîlle s-au preschimbât în golfuri,

munții în insule. În felul acesta a luat ființă arhipelagul Chiloe, a cărui insușă mai mare este o ramificație a Cordilierilor Coastei.

Fantezia tribului indian uilliches, care — alungat cîndva de pe continent de vecinii lui — și-a găsit adăpost în Chiloe, lîngă țărmul sudic chilian, a înfrumusețat mult forțele năvalnice ale naturii pitorești a acestei țări. Sumedenie de legende create de uilliches stăruie și acum în amintirea poporului reflectînd înfruntarea chiloezilor cu asprele condiții naturale. Poate că de aceea sînt chiloezii, descendenți ai uillichesilor, oameni îndrăzneți, rezistenți, harnici, înzestrați cu o imaginație bogată.

Am zburat deasupra arhipelagului la bordul unui mic avion. De sus, din văzduh, se putea vedea că insulele, cu relief deluros, erau acoperite în mare parte cu un covor verde de păduri; numai în preajma țărmului și în luncele sumedeniei de riuri se zăreau orimele pestrițe de ogoare și grădini de zarzavat.

De aceea orașele și satele chiloeze înalță un imn de recunoștință lemnului. Casele de lemn sînt extrem de frumoase și de solid construite. Aproape toate sînt acoperite cu șindrilă și împodobite cu ornamentații complicate. În piața centrală din orașul Castro, așezat pe malul unui fiord îngust, am văzut o catedrală mare de lemn; numai acoperișul era din tablă, în interior, însă, coloanele puternice, arhitravele, capitulele și arcurile — erau toate din lemn. Cu alte cuvinte o jucărie complicată cu o lungime de 80 m și o înălțime de treizeci de metri.

Satele de pescari sînt construite pe piloți, căci trebuie să fiină piept nu numai fluxului, ci și furtunilor. Pe țărm întîlnești din loc în loc niște pietre mici, unde se vînd mănunchiuri de alge uscate, groase cît niște șerpi (gospodinele chiloeze prepară din ele supă), legături de peste uscat, înșirat pe prăjini etc.

...Avionul a aterizat direct pe țărmul lat și nisipos. Nici n-am apucat bine să coborîm din cabină, că am și fost înconjurați de o mulțime de pescărițe, cu traiste în mină. Ne ofereau care mai de care celebre stridii de Chiloe, imense și foarte gustoase.

Erau scunde și aveau fața smeadă; vorbeau repede într-o limbă guturală. Erau mapuche, cum îi numesc chilienii pe urmașii vechilor triburi indiene. Desculțe, băteau pasul pe loc și tremurau de frig; de pe rochiile umede se scurgeau șiroaie de apă, întrucît ele stau toată ziua vîrîte pînă la briu în valurile reci ale oceanului, a cărui temperatură nu se ridică niciodată peste douăsprezece grade...

Mapuche nu se îndeletnicesc numai cu pescuitul, ci lucrează cu ziua în grădini de zarzavat sau pasc cirezile de vite ale locuitorilor înstăriți. În Chiloe se cultivă pînă la două sute de soiuri de cartofi; chiloezii afirmă că de acolo ar fi ajuns tuberculul de cartof în Europa.

Chiloe este un ținut greu accesibil. Cînd feribotul aduce călătorii și mașinile acestora din Pargua pe țărmul chiloez, automobilele stau la rînd vreo două ore, căci toate trebuie să treacă prin vamă. Iar cînd vizitatorii părăsesc insula, procedura se repetă, de parcă oamenii ar fi făcut o călătorie în străinătate...

Portul Puerto-Mont, aflat la nord de insulele Chiloe, este punctul terminus al unei căi ferate și al unei șosele care străbat toată țara. De acolo, se poate ajunge în provinciile sudice din Chile fie cu avionul, fie cu vaporul, dar nu atît pe mare, cît printr-un sistem de strimtori. Auzisem că această din urmă călătorie este foarte pitorească, așa încît am purces și noi la drum. Dar nu ne-am imbarcat la Puerto-Mont ci la Valparaiso. Vaporul nostru a poposit mult timp la Talcahuano și Lirquen, unde a fost încărcat cu mărfuri. Talcahuano era aproape pustiu, căci mulți locuitori lucrează la Concepcion, capitala provinciei. Portul Lirquen, aflat pe partea cealaltă a golfului, este o așezare mică. Căcu'e'e sînt din lemn, bisericuța tot din lemn, ca și prăvăliile în care se vinde orice, de la piine la reviste de anul trecut.

De la Lirquen vaporul a pornit spre sud și a aruncat ancora lîngă Puerto de Corral, aflat nu departe de gurile riului Valdivia. Pare incredibil că în acest golf liniștit, s-a produs în 1960 o calamitate care, atunci cînd îți e descrisă, îți evocă legenda chiloeză despre lupta corp la corp dintre uscat și mare. Valuri titanice — tsunami — au dus în ocean milioane de metri cubi de nisip și pămînt; golful Corral s-a adîncit cu 5—6 metri. O mare limbă de nisip a dispărut la o adîncime de 5 metri sub apă. Acum, în acest loc, ies la suprafață cataractele unui vas scufundat; în cursul nopții, pe unul dintre ele licărește lumina unui far automat. Albia riului Valdivia s-a adîncit, devenind navigabilă pentru vase de tonaj mijlociu. Iar orașul Corral, distrus atunci, a trebuit să se cațăre mai sus, pe versantele unei coline...

V. Borovski



Muntele sfînt

la amintiri din copilărie despre o grămadă de zgură înălțată lîngă un cazan din curtea unei vechi case leningrădene.

De altminteri, acest morman de zgură m-a obsedat tot timpul cît am urcat versantul nesfîrșit al muntelui, afundîndu-mă cu picioarele în resturi de roci poroase și ascuțite și în cenușă vulcanică, căci și Fuji Yama este o grămadă de zgură, de o mie de ori mai mare, e adevărat, dar de aceeași factură, de aceeași culoare — de la cenușiu închis pînă la brun-roșcat — și la fel de abruptă.

După ce am trecut de al cincilea popas, am lăsat în urmă foșnetul pădurilor de pînă. După al șaselea a dispărut orice urmă de vegetație. Japonezii spun că poteca taie aici „hotarul dintre pămînt și cer”. Această graniță poate să pară, însă, la fel de bine și pragul infernului.

Oricît de paradoxal ar părea, cu cît e mai lipsit de viață, povirnișul e tot mai populat. Sînt așa de mulți pelerini și turiști încît te poți lipsi foarte bine de ghid.

o clipă. Glasurile ghizilor, care se strigau unul pe altul cu ajutorul unor aparate de radioemisie și radiorecepție de buzunar, se revărsau ca dintr-un megafon de pe peronul unei gări.

Se întunecase de mult, dar oamenii se scurgeau într-una. Șuvoiul putea fi comparat cu o armată în marș peste un defileu muntos (dacă avem în vedere că cu două zile în urmă, într-o duminică, pe Fuji Yama urcaseră 30 000 de inși, comparația nu pare prea forțată).

Era timpul să pornim din nou la drum. M-am încolonat și eu; din pricina luminilor răspîndite de lanterne și alergînd jucăuș pe pietre privirea a început să mi se tulbure. Procesiunea nocturnă părea o imensă ghirlandă de lumini, care începea de undeva, de la poalele muntelui, și înainta în zig-zag spre firmamentul zmăltuit cu stele.

După ce am trecut de cel de-al nouălea popas a început să se lumineze. Am iuțit pasul ca să nu pierd răsăritul. Dar ritmul general de înaintare se încetinea mereu. N-avea nici un rost să mă grăbesc ca s-o iau înaintea altora pentru că nu se găsea un locșor unde să pui piciorul. În zorile tulburi puteam vedea că poteca din fața mea era tixită cu oameni care se îndreptau spre piscul muntelui cu viteza cu care înainteză niște inși ce fac coadă la un chioșc de ziare.

Mi-am îndreptat așadar privirile spre tovarășii de drum și am fost surprins de diversitatea mulțimii. Pe munte urcau familii întregi, de la mic la mare. („Ei, ce te scîncești? Nu mai avem mult de mers. Mai bine ajută-o pe bunica, vezi doar că ea nu se plînge!”) Fete tunse modern purtau chitare și picupuri. Un cor distonant, alcătuit din bărbați cu păr cărunt, intona entuziast un cîntec studentesc în latină (erau medici — colegi de an, care la absolvire făcuseră legămînt să întreprindă această ascensiune după 30 de ani). Un învățător vorbea la microfon unui grup de elevi somnoroși despre natura vulcanilor. Cu mult respect îl ascultau, însă, niște țărani din Hokkaido. Pentru două perechi de proaspăt căsătoriți excursia pe Fuji Yama înlocuia voiajul de nuntă („Amîndoi lucrăm în mină, de aceea am hotărît să nu tot coborîm, ci să urcăm și noi măcar o dată. În felul acesta o să avem ce ne aminti noi și nevestele noastre”).



...VINĂTOREȘTI,
DAR ADEVĂRATE

Răzbunătorul

Pe lângă o gospodărie silvică experimentală în incinta căreia se aflau multe clădiri, grajduri și alte acareturi, se pripășise un mistreț. Era un mistreț singuratic, dintre cei pe care viața solitară îi face deosebit de răi și îndrăzneți.

Se apropia de grajduri pe inserat, când forfota se potolea, scurma o grămadă de gunoi și se îngropa în ea. În acest culcuș cald își petrecea noaptea.

Dar huzurul sălbăticiunii n-a durat mult. Hotărînd să-l doboare, un vînător l-a pîndit, într-o seară, de după un grajd, a ochit și a tras. N-a izbutit însă să-l omoare. Glonteile i-a pricinuit mistrețului doar o rană ușoară la un picior. S-a făcut nevăzut în pădure și de atunci nu și-a reinnoit vizitele la gospodărie.

Curînd după aceea contabilului gospodăriei, I. Savinkov, i-a venit chef să vîneze niște rațe. S-a îndreptat spre locul știut din stufăriș cînd, deodată, o namilă îi tăie drumul. Era mistrețul ce se oploșise cîndva pe lângă grajduri. Schiopăta ușor din cauza rănii de la picior. Speriat, vînătorul își pierdu cumpătul și descărcă în capul animalului... Încercătura de alice destinată rațelor. Se înțelege că alicele n-au avut alt efect



decît de a stîrni furia mistrețului, care s-a năpustit spre vînător.

Un mistreț, infuriat e întotdeauna primejdios. Dar și mai sumbre sînt perspectivele întîlnirii cu un mistreț rînit. În primul moment Savinkov s-a gîndit la fugă. A înțeles însă îndată că tentativa ar fi absurdă și de aceea s-a cățărat, cu o sprinteneală remarcabilă, într-un copac gros din apropiere. Era și timpul. Colții mistrețului îi sfîșiau o cizmă și-i răniseră un picior.

Arma rămăsese jos. Mistrețul s-a aruncat asupra ei, a sfărîmat patul puștii și i-a îndoit țevile de parcă ar fi fost de sîrmă. Apoi a încercat să doboare copacul. Intuind însă, că era o încercare peste puterile lui, a început să pilească trunchiul cu colții. Din cînd în cînd își întrepruiea sinistru activitate și dispărea undeva în pădure. Era de ajuns, însă, ca prizonierul să încerce să coboare, ca să răsără ca din pămînt.

Asediul a durat două zile. Situația lui Savinkov se apropia de un deznodămînt tragic, căci colții mistrețului se dovedeau un bun fierăstrău. Animalul se odihnea din cînd în cînd, făcea scurte plimbări prin apropiere, apoi se apuca iar de treabă...

Vînătorii gospodăriei au reușit să-și descopere colegul la timp. La apropierea lor mistrețul s-a retras în grabă. Îi mai rămăseseră doar cîteva ore de muncă și copacul s-ar fi prăvălit...

PASIUNI

Dulapul cu drapele

Pasiunea unui colecționar din Moscova s-a concentrat asupra drapelurilor vechi și noi din toate țările de pe glob. Colecția nu cuprinde obiectele ca atare, căci nu i-ar fi ajuns cîteva săli, ci reproduceri pe cărți poștale, desene și diferite date despre drapelul respectiv.

Fie că sînt de stat, militare, maritime, comerciale, drapelele se pot bucura de o viață îndelungată sau, dimpotrivă, pot avea o existență efemeră ca evenimentul care le-a prilejuit. În cele 360 de mape ale colecției arhitectului moscovit A. Usaciov se pot găsi, de pildă, desene cu steaguri, embleme, date istorice despre Noua Granadă. Astăzi nu



Lavițe de stejar, buturugi și saci de ovăz în loc de scaune, pietre de moară în loc de mese și această veche moară de vînt s-a transformat în una din cele mai pitorești cafenele lituaniene.

există un stat cu acest nume, dar el a existat în America de Sud și a intrat în componența Columbiei. Culorile actualului drapel al Columbiei — galben, albastru, roșu — sînt cele de pe steagul Noii Granade.

Unul din cele mai vechi drapele din lume este daneborg, al Danemarcei, care a luat naștere în 1219. Există și steaguri mai vechi, de peste o mie de ani. Un desen din colecție îl înfățișează sub forma unei pinze albe avînd în mijloc imaginea unui corb negru cu aripile întinse. Acest drapel a fîlîit deasupra corăbiilor vikinge pe vremea cînd temerarii navigatori s-au îndreptat spre țărmurile continentului american.

Colecția arhitectului Usaciov conține, firește, și cele peste 150 de steaguri adoptate în cincizeci de ani de putere sovietică.

Dar drapelele nu sînt singura pasiune a lui A. Usaciov. El se îndeletnicește cu proiectarea de nave oceanice. Multe din navele lui — „Asia”, „Iakutia”, „Rusia” și altele — se află în momentul de față în largul Oceanului Pacific. Pavilioanele care flutură pe catargele lor se află și ele, evident, în colecția lui Usaciov.

TOATE SPECIILE DE UCIGAȘI

Spaima continentului

Se știe că în India trăiesc în număr mare diferite specii de șerpi venoși. De pe urma mușcăturii lor mor în fiecare an 60 000 de oameni; cu alte cuvinte, reptilele extermină anual populația unui oraș. În Africa accidentele mortale sînt mai puțin numeroase, de unde și părerea că imperiul șerpilor ar fi Asia. Nu-i adevărat însă. În Africa mișună toate speciile de reptile venoase, începînd cu cobra și terminînd cu vipera. Ele sînt de trei ori mai primejdioase decît animalele sălbatice. Constatarea e confirmată de cifrele statistice care arată că la fiecare african ucis de crocodili, leopardzi sau bivoli sălbatice sînt trei persoane omorîte de veninul de șarpe.

Din cele șapte specii de cobra ce trăiesc în Africa, cea mai periculoasă e cobra neagră sau, cum i se mai spune, șarpele care scuipă. Atacul ei e fulgerător; maxilarele i se mișcă atît de repede încît poate să muște victima de cinci ori în răstimpul de o secundă. Mai mult: cobra neagră are nefasta proprietate de a-și scuipa veninul la o distanță apreciabilă și de a-l azvîrli în ochiul victimei. Talentul ei de ochitor e de-a dreptul ulcitor: nimereste cu precizie în ochi de la o distanță de trei metri. Acest contact cu veninul cobrei nu e întotdeauna mortal, dar provoacă orbirea. Din fericire, însă, există un remediu foarte simplu și destul de eficace împotriva acestui atac: ochelarii de soare.

Bocancii din piele groasă și pantalonii lungi din pînză rezistentă sînt o pavază împotriva mușcăturilor de șarpe. Din păcate nu și ale celor de viperă, ai cărei colți lungi și ascuțiți străpung încălțămîntea. Viperele sînt așa dar spaima Nr. 1 a continentului african. Nimic bun nu aduce însă nici o întîlnire cu mamba, o reptilă verde care trăiește camuflată în frunzișul

copacilor și obișnuiește să muște de ceafă sau de umeri. Împotriva ei nu s-a inventat deocamdată nimic mai bun decît o pălărie sau o pelerină protectoare.

G. Kormușkin

TRADIȚIA CĂUTĂTORILOR DE AUR

Jocul „de-a chechaco“

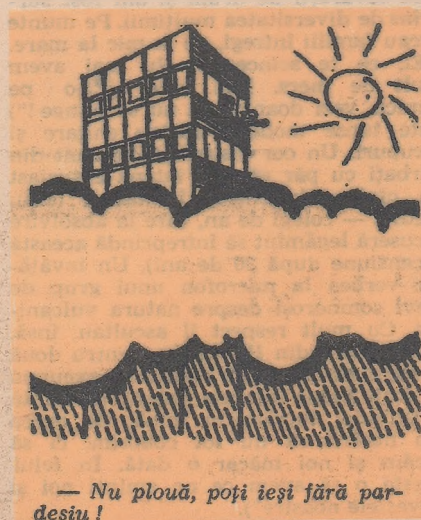
Zi și noapte, luptînd cu ghețurile Yukonului și escaladînd munții, zeci de mii de oameni se grăbeau spre tîmput unde „grămezi de aur zăceau pe pămînt“. Pelerinajul spre Clondyke era din cale afară de greu. Căutătorii de aur cărau în spinare saci cu merinde, unelte, luntri. Cei cărora norocul le suridea, fie că veneau din California, Australia sau America de Sud, foloseau același cuvînt pentru a-i desemna pe ghinionişti: chechaco.

Chechaco erau cei pe care goana turbată după aur îi doboră, care își slobozeau un glonte în tîmplă sau, epuizați și innebuniți, se aruncau cu cuțitul asupra tovarășilor de drum. Sau pur și simplu novicii care piereau printre ghețuri, cei peste 150 000 de oameni ce nu s-au mai întors din aventură.

Și iată că după o jumătate de secol istoria se repetă, de data aceasta, însă, sub forma unui joc popular. În fiecare an, într-un orașel din statul Arizona se adună un mare număr de „căutători de aur“ pentru a retrăi emoțiile unui chechaco. În ziua fixată pentru jocul „de-a chechaco“ municipalitatea orașelului, în frunte cu primarul, îngroapă în pămînt o pepită de aur și aruncă în rîu nisip aurifer. Amatorii sosiți din localitățile învecinate sau mai depărtate se apucă cu rîvnă de lucru: inghesuiți pe malul rîului, bătrîni și tineri filtrează apa și cern nisipul încercînd să descopere promițătoarele sclipiri gălbui. Cel mai norocos e considerat, însă, și pe bună dreptate, găsitorul pepitei de aur. El este eroul zilei.

Petrecerea se prelungește pînă seara, după care chechaco, spre deosebire de predecesorii lor autentici, au mulțumirea să se întoarcă în tîhnă pe la casele lor.

P. Prutovski



— Nu plouă, poți ieși fără parasol!



INVENTIVUL HIMENEU

Telecăsătoriile

Un telespectator brazilian, sătul de celibat, s-a gîndit să apeleze la micul ecran pentru a-și găsi o pereche potrivită. Zis și făcut. Și-a trimis fotografia studioului central de televiziune, însoțind-o de date explicative și de rugămîntea de a fi transmisă la televizor. Studioul de televiziune nu numai că nu l-a refuzat, dar a și inaugurat cu acest prilej o nouă emisiune, intitulată „Telecăsătoria“.

Numărul doritorilor de a-și găsi pe această cale un tovarăș sau o tovară de viață a întrecut așteptările. Numărul femeilor în căutare de soți s-a vădit a fi mult mai mare decît al bărbaților tînjind după o „jumătate“. Într-o singură săptămînă, de pildă, studioul a primit 560 de scrisori, dintre care 500 erau iscălite de femei.

Pentru a spori șansele candidaților la căsătorie, studioul nu se mulțumește să prezinte imaginea lor fotografică. Candidații sînt instalați în fața teleobiectivului, ce-i drept numai pentru cîteva secunde, căci avalanșa de pretenedenți ar risca să consume o bună parte din timpul afectat altor emisiuni.

În felul acesta a și fost contractat un mare număr de căsătorii. De fiecare dată tînăra pereche primește un cadou de nuntă din partea companiilor publicitare: fie o sumă de bani, fie obiecte sau o „săptămînă de miere“ într-o stațiune de odihnă. Generozitatea companiilor publicitare se explică prin faptul că noua emisiune exercită asupra telespectatorilor o adevărată fascinație, ceea ce face ca reclamele strecurate pe ici pe colo în timpul emisiunii să fie citite de un mare număr de persoane. În felul acesta, o dată cu creșterea numărului de „telecăsătorii“ sporește și consumul de cutare detergent sau băutură.

K. Dorohin

ÎN CIFRE

Aurul verde al globului

Dimensiunile reale ale suprafețelor împădurite de pe glob au fost cunoscute abia la începutul secolului nostru. În momentul de față ele sînt evaluate la 38 de miliarde de hectare. Dintre acestea cam 2 miliarde se află în Europa, în partea asiatică a Uniunii Sovietice și în America de Nord. Restul de aproximativ 36 de miliarde de hectare de păduri sînt în America Centrală și de Sud, în Africa, Asia și Oceania. Bogățiile acestor păduri sînt valorificate în proporție de numai 20 la sută.

PENTRU DV.

În unitățile comerciale găsiți un bogat și variat sortiment de pardesie pentru femei și bărbați confecționate dintr-o largă gamă de țesături ca tergal, covercot, stofe fantezii, teron.

— Culori armonioase și plăcute : gri, grenă, oliv, maro.

— Croială modernă : talie dreaptă sau cambrată, umerii aplicați sau chimono, numeroase modele.

NU AMÎNAȚI CUMPĂRAREA PARDESIULUI DORIT !

MAGAZINELE VĂ AȘTEAPTĂ !

TERMOSUL PENTRU ALIMENTE



Sint destule argumente
Ce-n favoarea lui pledează
Rece, caldă după poftă,
El mîncarea și-o păstrează.

Se găsește de vînzare în următoarele sortimente :

0,8 ltr.	lei	78
0,9	"	82
1,5	"	92
1,9	"	100

GOSPODINE !

Valorificați sticlele și borcanele pe care le dețineți în gospodăria prin CENTRELE DE ACHIZIȚII Î.R.V.A., MAGAZINELE „ALIMENTARA” ȘI ACHIZITORII ce le ridică direct de la domiciliu.

COMBINATUL DE CELULOZĂ ȘI HÎRTIE

BRĂILA

ȘOSEAUA VIZIRULUI

Produce și livrează
pe bază de repartiție
produse din stuf :



CELOSTUF

- CARTON TRIPLEX
- CARTON DUPLEX
- CELULOZĂ PAPERĂ
- CELULOZĂ PENTRU FIBRE ARTIFICIALE
- PASTĂ SEMICHIMICĂ

MUNCA ÎN GOSPODĂRIE SE UȘUREAZĂ PRIN FOLOSIREA ARTICOLELOR ELECTROCASNICE

Se pot procura și cu plata în rate de la magazinele universale și specializate ale cooperației de consum.

Interviu cu Pele

— Cum vă petreceți ziua?
— **Dimineața** lucrez două-trei ore la întreprinderea mea „Sanitaria-Sanitas”. După amiază și seara stau acasă cu soția și fetița. Asta în zilele când nu sînt meciuri de fotbal.

— Dar cite asemenea zile aveți pe an?

— Cam 60—70, între aceste limite.
— Ceea ce dovedește că fotbalul brazilian este cel mai „sever” din lume. Dar la întreprindere ce faceți?

— După cum se știe, omul meu de încredere Pele Gordo m-a adus aproape în pragul falimentului. Acum mă ocup personal de problemele de conducere și administrație. Asta îmi răpește mult timp, dar în schimb m-am redresat, rulez iar 40—50 milioane de cruzeiros.

— Această situație nu vă încurcă în relațiile cu clubul „Santos”?

— Deloc. Relațiile noastre au rămas aceleași. Sint, ca și înainte, jucător.

— S-a vorbit mult despre transferul dumneavoastră la Internazionale-Milano, la Herrera. Odată ați spus că veți pleca de la „Santos” cînd va veni momentul potrivit. N-a venit?

— Santos trece acum printr-o situație grea, se schimbă generațiile. Din formația din 1966 am rămas numai Gilmar și cu mine. Tinerii sint destul de tehnici, dar încă nu se înțeleg între dinșii...

— Suporterii au memorie scurtă. Ei iubesc celebritățile numai în apogeul gloriei. Ați simțit-o pe pielea dv?

— Da, în 1962. Îmi amintesc foarte bine de timpul acela. Accidentul pe care l-am suferit în Chile s-a făcut simțit asupra formei mele. Am rămas



„Perla neagră” cu soția

în urma partenerilor mei, nu cu mult, dar totuși am rămas în urmă în ce privește mobilitatea, precizia șutului etc. Situația de azi seamănă intrucîtva, dar pe alt plan. Oamenii vor trebui să-și schimbe imaginea pe care și-au făcut-o despre Pele. Acum joc mai bine decît înainte, dar nu mai înscriu goluri. Norocul nu este de partea mea. În fotbal, ca în toate, norocul e lucru mare. Pe de altă parte încă nu mă înțeleg cum trebuie cu noii jucători, așa cum mă înțelegeam cu Cutinho, cînd știam eu multe faze înainte întreaga combinație.

— În afară de asta, probabil că nimeni nu poate acționa la fel de bine în apărare, la mijlocul terenului și în atac în același timp.

— De ce nu?
— Recent Rildo a declarat că încă n-a văzut un jucător capabil să facă totul pe teren.

— Probabil că a uitat stilul meu de joc. Eu n-am așteptat niciodată mingea la centru, mi-o ciștigam singur.

— De ce nu mai înaintați acum spre poarta adversă cu mingea ca legată de picior, cum făceați înainte?

— Fiindcă sistemul de joc trebuie schimbat. Apărarea s-a întărit, adversarul are întotdeauna doi fundași în plus care te întîmpină în fața porții. Ca să nu mai vorbesc de plicticosul „beton”. Dacă ar sta în puterile mele, l-aș interzice. Altfel fotbalul se va juca curînd ca hocheiul. De aceea dispar jucătorii-virtuozi de la centru.

— Nu v-ați pierdut curajul și încre-

derea, calități care au făcut din dumneavoastră un mare jucător?

— Deloc. Mă aflu într-o dispoziție excelentă. Acum trebuie să marchez goluri mai frumoase, dar cred că o făceam și înainte.

— E adevărat că vă plac canarii?

— Da, cîndva am avut șaptezeci. Acum nu mi-au rămas decît doi.

— Aveți o fiică, cîți copii vă doriți?

— Cîți? Încă patru, dacă viața îmi va permite.

— Și o ultimă întrebare: dacă vă simțiți așa de bine, dacă „Santos” aproape că „și-a schimbat pielea”, de ce echipa suferă totuși înfrîngerii?

— Ce să vă răspund? Fotbalul are multe taine. Oamenii n-au întotdeauna noroc la goluri. Dar forma noastră fizică și tehnică este în regulă, așa că vor veni și victoriile, sint convins de asta.

Ne-am despărțit de Pele cu convingerea fermă că e neschimbat. „Perla neagră” a rămas și acum în afară de concurență. E adevărat că deocamdată Pele este un general fără oști. Dar judecînd după cuvintele lui, oștirea se naște și regele fotbalului o va conduce din nou la atac.

(Din „Komsomolskaia pravda”)



Echipa atacă...

PENTRU TINERII CĂSĂTORIȚI

Cînd așteptați oaspeți...

Există oaspeți și oaspeți. Un prieten bun poate să vă spună, de exemplu: miine trec pe la voi pe o oră-două. Gata, socotiți-l oaspete. Dar asta nu înseamnă că trebuie să pregătiți nenumărate feluri de mîncare. O ceașcă de cafea sau o dulceață ajung în astfel de situații.

Pe treapta următoare vin prietenii buni invitați de dumneavoastră. Nici întîlnirile de acest fel nu trebuie să aibă un caracter oficial. Pentru ca toți să se simtă bine, nu invitați mai mult de trei-patru oameni.

Ce pregătiți? Pentru patru oameni sint suficiente douăzeci-treizeci de tartine mici, un șert de kilogram de fursecuri, o prăjitură de casă sau un tort micuț cumpărat de la cofetărie, un kilogram de fructe.

În sfîrșit, pentru categoria „largă” (la propriu) de oaspeți, respectați următoarele principii:

1) Nu chemați mai mulți oameni decît locurile de care dispuneți (scaune, fotolii, canapele).

2) Numărul invitaților să nu depășească numărul paharelor, ceștilor, farfuriilor, tacîmurilor; o linguriță la cinci persoane e insuficientă, chiar dacă toți se tutuiesc.

3) Tot ce doriți să serviți oaspeților să fie gata din timp. Nu se cade să vă agitați în fața lor, lăsîndu-i să se întîrețină singuri și să vadă ce eforturi faceți pentru ei.

4) Ocupați-vă egal de toți, nu acordați unora un regim preferențial. O vorbă înțeleaptă spune că invitația înseamnă răspunderea pentru buna dispoziție a musafirului pe timpul cît îl aveți în casă.

5) Chiar dacă printre cei poftiți se află un invitat mai de seamă nu-l tratați ca atare. Nu se va simți bine nici el nici ceilalți.

Sperînd că aceste sfaturi vă vor fi de folos, vă dorim petrecere frumoasă.

I. Nedelina

PROFESII NEOBIȘNUTE

Valentin Koptelov, curier diplomatic

În fiecare zi sute de secrete internaționale trec într-un sens sau altul ho-

tarele țărilor. Din cele mai vechi timpuri, fiecare stat, mare sau mic, își păzește cu grijă tainele, pe care le încredințează unor oameni cu o profesie aureolată de mister și legendă: curierii diplomați. Chiar și acum, în epoca zborurilor cosmice și a electronicii, clasicul mijloc de transport care este valiza diplomatică își păstrează întreaga însemnătate. La începutul acestui an, ziarul „Washington Post” a anunțat că Departamentul de Stat al S.U.A. intenționează să recurgă la instalații automate, cu dispozitive electronice de calcul, cu ajutorul cărora să transmită și să primească informațiile de pe toate continentele. Dar după aceea a scris nu o dată că cele mai importante documente, cum ar fi „schimbările de cod, informațiile și fotografiile furnizate de avioanele „U-2” și de sateliții-spioni, conținutul tratatelor dintre ambasadorii americani și liderii altor țări, de care poate depinde soarta lumii, continuă să fie transmise pe vechea și încercata cale a curierilor diplomați”.

De ce are această profesie o aură a legendei? Înainte de toate fiindcă este însoțită în permanență de riscuri și primejdii, pentru evitarea cărora e nevoie de nervi de oțel, de o gîndire lucidă și o vigilență mereu trează. În martie 1926 curierul diplomatic sovietic Teodor Nette a fost împușcat. De atunci asemenea cazuri nu s-au mai repetat, dar colegii lui Nette sint atenți la ce mîncă și ce beau la bufetele și restaurantele din străinătate. Prudența și restricțiile merg pînă foarte departe, întrucît orice amănunt poate deveni prilej de incident. De exemplu, un curier diplomatic n-are voie să deschidă aparatul de fotografiat în fața unui monument pe care sute de turiști îl fotografiază de dimineață pînă seara — poliția ar fi imediat lîngă el.

Există țări în care poliția secretă se ține pas cu pas pe urmele curierilor diplomați sovietici. Și deși aceștia sint obișnuiți cu asemenea „escortă”, le trebuie tărie să se stăpînească. Dar „surprizele” pot fi și de altă natură.

Anul acesta, un curier diplomatic sovietic vroia să se imbarce la Sidney într-un avion de Bangkok. Biletele erau în regulă, dar pe neașteptate i s-a cerut să predea valiza la bagaje, fiindcă ar fi prea mare pentru cabină. Bineînțeles, a refuzat categoric. Intre timp începuse imbarcarea și discuțiile puteau întîrzia decolarea. Se mai cunosc cazuri cînd pe anumite aeroporturi străine aceste perturbări au fost puse pe seama oamenilor sovietici pentru ca pasagerii să se infurie și prețioasa valiză diplomatică să fie astfel despărțită de purtătorul ei.

Dar ca și altele, încercarea de la Sidney a eșuat. Valiza diplomatică se afla în mîinile sigure ale lui Valentin Alexandrovici Koptelov, care colindă de un șert de veac globul pămîntesc.

Koptelov și-a început cariera în 1942, cînd a plecat de la Vladivostok în America pe ocean, iar acolo a străbătut continentul american, făcînd transbordare la Chicago unde forfoteau gangsterii.

Peste doi ani, în 1944, naviga pe o navă britanică spre Murmansk, într-o zonă pe care hitleriștii o atacau furibund. Nava a fost avariata, ceilalți pasageri s-au mutat pe alte vase din convoi, dar Koptelov și partenerul lui, Alexei Agapcev, au rămas pe loc, deoarece aveau o cantitate prea mare de documente. Și așa și-au continuat drumul pînă la destinație, pe nava rînită și remorcată, primejduindu-și viața realmente în fiecare clipă.



În douăzeci și cinci de ani de activitate diplomatică Valentin Koptelov a avut parte de multe asemenea întîmplări care ar putea constitui subiectul unei cărți palpitate. Mai ușor sau mai greu, a ieșit cu bine din toate, fiindcă are nervi de oțel și minte lucidă, curaj și o cultură enciclopedică — știe ce regulament vamal e în vigoare în cutare sau cutare stat, cum se poate ajunge de la gara Bruxelles nord la gara Bruxelles sud, ce se poate mîncă în Asia Centrală sau în Africa — într-un cuvînt știe totul despre țara prin care trece. Ceea ce este enorm dacă ne gîndim că uneori i se întîmplă ca în numai cîteva ore să ajungă de la tropice la latitudinile nordice.

GIMNASTICĂ

Mențineți-vă talia subțire

1) În poziția „turcește”, aplecați-vă în față (inspirație) și reveniți (expirație).



2) Așezați-vă pe un genunchi, celălalt picior bine întins în față. Arcuiți-vă trupul pe spate și aplecați-vă în față, atîngînd vîrfurile picioarelor cu mîinile.

3) Culcați-vă pe spate și executați „bicycle”.

4) Brațele ridicate — inspirație adîncă. Expirație — brațele în jos spre genunchi. În această poziție opriți-vă respirația și sugeți-vă burta timp de cîteva secunde. (Din „Nedelea”)



Gimnastica, izvor de sănătate și suplețe